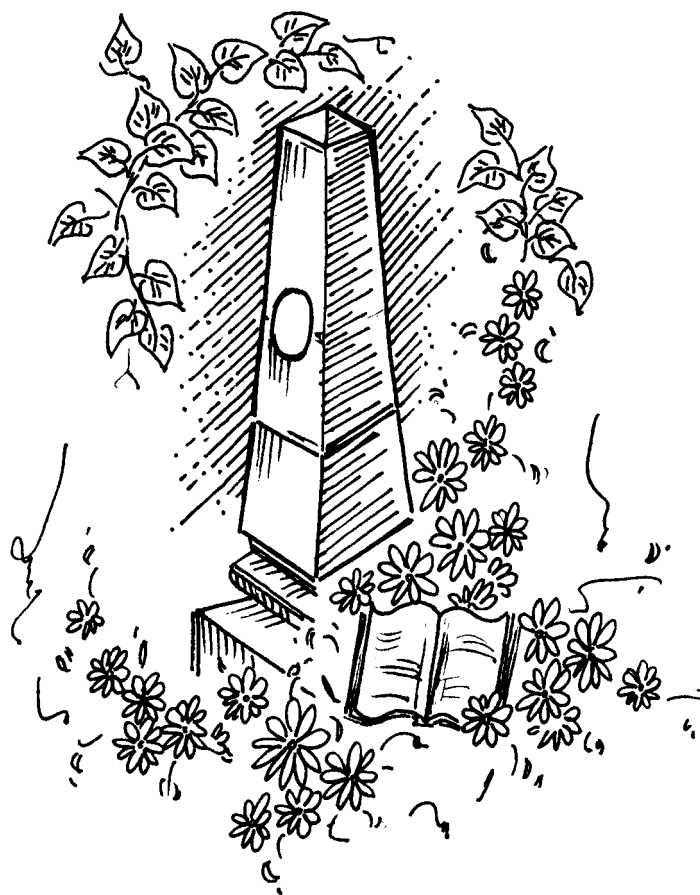

Základní škola a mateřská škola Jana Amose Komenského Brandýs nad Orlicí

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Dílna lidskosti

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

motto:

„Má-li se člověk státi člověkem, musí být vzděláván.“

Jan Amos Komenský

Obsah:

1.	Identifikační údaje	8
2.	Základní charakteristika školy	9
2.1	Úplnost a velikost školy	9
2.2	Vybavení školy	9
2.2.1	Budova I. stupně	9
2.2.2	Budova II. stupně	9
2.2.3	Školní jídelna	10
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	10
2.4	Charakteristika žáků	10
2.5	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	10
2.6	Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty	11
3.	Základní charakteristika školního vzdělávacího programu	12
3.1	Výchovné a vzdělávací strategie	12
3.2	Zabezezení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14
3.3	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	15
4.	Učební plán	18
4.1	Učební plán 1. – 5. ročníku	18
4.1.1	Povinné předměty	18
4.1.2	Povinně volitelné předměty	18
4.1.3	Zájmové útvary	19
4.2	Učební plán 6. – 9. ročníku	19
4.2.1	Povinné předměty	19
4.2.2	Povinně volitelné předměty	20
4.2.3	Zájmové útvary	20
4.3	Charakteristiky jednotlivých předmětů	21
4.3.1	Povinné předměty	21
4.3.1.1	Jazyk a jazyková komunikace	21
4.3.1.1.1	Český jazyk a literatura	21
4.3.1.1.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	21
4.3.1.1.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	21
4.3.1.1.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	22
4.3.1.1.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	22
4.3.1.1.2	Cizí jazyk – Anglický jazyk	26
4.3.1.1.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	26
4.3.1.1.2.2	Časové a organizační vymezení předmětu	26
4.3.1.1.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie	26
4.3.1.1.2.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	27
4.3.1.1.3	Další cizí jazyk - Ruský jazyk	28
4.3.1.1.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	28
4.3.1.1.3.2	Časové a organizační vymezení předmětu	29
4.3.1.1.3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	29
4.3.1.1.4	Další cizí jazyk - Německý jazyk	30
4.3.1.1.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	30
4.3.1.1.4.2	Časové a organizační vymezení předmětu	30

4.3.1.1.4.3	Výchovné a vzdělávací strategie	30
4.3.1.2	Matematika a její aplikace	32
4.3.1.2.1	Matematika	32
4.3.1.2.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	32
4.3.1.2.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	32
4.3.1.2.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	33
4.3.1.2.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	34
4.3.1.3	Informační a komunikační technologie	37
4.3.1.3.1	Informační a komunikační technologie	37
4.3.1.3.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	37
4.3.1.3.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	37
4.3.1.3.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	37
4.3.1.3.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	38
4.3.1.4	Člověk a jeho svět	41
4.3.1.4.1	Prvouka	41
4.3.1.4.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	41
4.3.1.4.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	41
4.3.1.4.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	42
4.3.1.4.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	43
4.3.1.4.2	Vlastivěda	45
4.3.1.4.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	45
4.3.1.4.2.2	Časové a organizační vymezení předmětu	46
4.3.1.4.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie	46
4.3.1.4.2.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	47
4.3.1.4.3	Přírodověda	48
4.3.1.4.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	48
4.3.1.4.3.2	Časové a organizační vymezení předmětu	48
4.3.1.4.3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	48
4.3.1.4.3.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	49
4.3.1.5	Člověk a společnost	50
4.3.1.5.1	Dějepis	50
4.3.1.5.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	50
4.3.1.5.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	50
4.3.1.5.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	50
4.3.1.5.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	51
4.3.1.5.2	Výchova k občanství	54
4.3.1.5.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	54
4.3.1.5.2.2	Časové a organizační vymezení předmětu	54
4.3.1.5.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie	54
4.3.1.5.2.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	55
4.3.1.6	Člověk a příroda	57
4.3.1.6.1	Fyzika	57
4.3.1.6.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	57
4.3.1.6.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	57
4.3.1.6.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	57
4.3.1.6.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	58
4.3.1.6.2	Chemie	59
4.3.1.6.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	59

4.3.1.6.2.2	Časové a organizační vymezení předmětu	59
4.3.1.6.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie	59
4.3.1.6.2.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	61
4.3.1.6.3	Přírodopis	63
4.3.1.6.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	63
4.3.1.6.3.2	Časové a organizační vymezení předmětu	63
4.3.1.6.3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	63
4.3.1.6.3.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	64
4.3.1.6.4	Zeměpis	65
4.3.1.6.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	65
4.3.1.6.4.2	Časové a organizační vymezení předmětu	65
4.3.1.6.4.3	Výchovné a vzdělávací strategie	65
4.3.1.6.4.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	66
4.3.1.7	Umění a kultura	68
4.3.1.7.1	Hudební výchova	68
4.3.1.7.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	68
4.3.1.7.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	68
4.3.1.7.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	68
4.3.1.7.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	70
4.3.1.7.2	Výtvarná výchova	72
4.3.1.7.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	72
4.3.1.7.2.2	Časové a organizační vymezení předmětu	73
4.3.1.7.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie	73
4.3.1.7.2.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	75
4.3.1.8	Člověk a zdraví	79
4.3.1.8.1	Tělesná výchova	79
4.3.1.8.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	79
4.3.1.8.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	80
4.3.1.8.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	80
4.3.1.8.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	81
4.3.1.8.2	Výchova ke zdraví	83
4.3.1.8.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	83
4.3.1.8.2.2	Časové a organizační vymezení předmětu	83
4.3.1.8.2.3	Výchovné a vzdělávací strategie	84
4.3.1.8.2.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	85
4.3.1.9	Člověk a svět práce	86
4.3.1.9.1	Pracovní činnosti	86
4.3.1.9.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	86
4.3.1.9.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	86
4.3.1.9.1.3	Výchovné a vzdělávací strategie	87
4.3.1.9.1.4	Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	88
4.3.2	Povinně volitelné předměty	89
4.3.2.1	Dramatická výchova	89
4.3.2.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	89
4.3.2.1.2	Časové a organizační vymezení předmětu	89
4.3.2.2	Přípravný zpěv	90
4.3.2.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	90
4.3.2.2.2	Časové a organizační vymezení předmětu	90
4.3.2.3	Výtvarné činnosti	90

4.3.2.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	90
4.3.2.3.2	Časové a organizační vymezení předmětu	91
4.3.2.4	Sportovní hry	91
4.3.2.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	91
4.3.2.4.2	Časové a organizační vymezení předmětu	92
4.3.2.5	Ekologické praktikum	92
4.3.2.5.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	92
4.3.2.5.2	Časové a organizační vymezení předmětu	93
4.3.2.6.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	93
4.3.2.6.2	Časové a organizační vymezení předmětu	93
4.4	Školní družina	94
4.4.1	Provoz a organizace ve školní družině	94
4.4.2	Formy činností a časový plán	94
4.4.3	Materiální podmínky	94
4.4.4	Ekonomické podmínky	94
4.4.5	Personální podmínky	94
4.4.6	Podmínky přijímání uchazečů	95
4.4.7	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	95
4.4.8	Podmínky BOZP a ochrany zdraví	95
4.4.9	Cíle a zásady naší školní družiny	95
4.4.10	Vnitřní řád školní družiny	95
4.4.11	Výchovně vzdělávací činnost školní družiny	96
4.4.12	Klíčové kompetence školní družiny	97
5.	Hodnocení a klasifikace žáka	98
5.1	Hodnocení a klasifikace žáka	98
5.1.1	Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou	98
5.1.2	Zásady a pravidla pro hodnocení žáků	99
5.1.3	Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků (autoevaluace)	100
5.1.4	Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace jednotlivých předmětů a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií, charakteristika a kriteria hodnocení prospěchu a chování při použití klasifikace	101
5.1.4.1	Stupně hodnocení prospěchu	101
5.1.4.2	Předměty s převahou teoretického zaměření	101
5.1.4.3	Předměty s převahou výchovného, uměleckého a praktického zaměření	102
5.1.5	Klasifikace chování	104
5.1.6	Výchovná opatření	104
5.1.7	Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií	105
5.1.8	Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení	105
5.1.9	Způsob získávání podkladů pro hodnocení	106
5.1.10	Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	107
5.1.11	Cíle základního vzdělání	107

Přílohy:

- I. Plán zařazení očekávaných výstupů, dílčích výstupů, učiva a průřezových témat
v jednotlivých předmětech
Český jazyk a literatura
Cizí jazyk – Anglický jazyk
Další cizí jazyk – Ruský jazyk
Další cizí jazyk – Německý jazyk
Matematika
Informační a komunikační technologie
Prvouka
Vlastivěda
Přírodověda
Dějepis
Občanská výchova
Fyzika
Chemie
Přírodopis
Zeměpis
Hudební výchova
Výtvarná výchova
Tělesná výchova
Výchova ke zdraví
Pracovní činnosti
- II. Přehled zařazení průřezových témat do výuky formou integrace
- III. Přehled zařazení průřezových témat do výuky formou projektů
- IV. Plán zařazení tematických okruhů, činností a kompetencí ve školní družině

1. Identifikační údaje

název programu: **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Dílna lidskosti,**

č.j.: 106/2016/ŠVP

název školy: **Základní škola a mateřská škola J.A.Komenského Brandýs nad Orlicí**

adresa školy: **Žerotínova 29, 561 12 Brandýs nad Orlicí**

ředitel: **Mgr. Miloslav Dušek**

kontakty:

telefon: +420 465 544 218

e-mail: zsbrandys@ttnet.cz

web: <http://www.zsmsbrandysno.cz>

ID datové schránky: ve8mmv9

zařazení do sítě škol:

IZO: 102 642 621

REDIZO: 650 045 912

IČO: 750 15 439

zřizovatel: **Město Brandýs nad Orlicí**

adresa zřizovatele: **Komenského náměstí 203, 561 12 Brandýs nad Orlicí**

kontakty:

telefon: 465 544 211

e-mail (starosta) starosta@mesto-brandys.cz

platnost ŠVP od: **1. 9. 2016**

podpis ředitele školy

razítko školy

2. Základní charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Naše škola je školou úplnou s 1. až 9. postupným ročníkem.

2.2 Vybavení školy

Naše škola je umístěna v komplexu tří budov, školní jídelna se nachází mimo tento areál. V historické budově školy sídlí I.stupeň ZŠ a školní družina. V přístavbě je umístěn

5. ročník a celý II.stupeň.

V obou školních budovách je do všech místností pevnými kabely rozvedena počítačová síť (připojení k internetu).

Před školou jsme vybudovali odpočinkovou plochu pro žáky, kde mohou využívat stoly na stolní tenis a basketbalový koš.

2.2.1 Budova I. stupně

Přízemí:

- pracovna školníka, šatny I.stupně

I. patro:

- sborovna I. stupně vybavená PC pro učitele
- tři kmenové třídy, ve všech jsou pianina, v jedné třídě divadelní pódium s osvětlovací technikou

II. patro:

- jedna kmenová třída
- žákovská knihovna pro I. stupeň s videopřehrávačem, DVD přehrávačem a televizí
- 2 třídy školní družiny, v každé PC pro žáky, video a televize, CD přehrávač, DVD přehrávač

Ve všech učebnách této budovy jsou umístěny počítačové sestavy a CD přehrávače, je možné využít mobilní interaktivní tabuli.

2.2.2 Budova II. stupně

Přízemí:

- počítačová a multimediální učebna, její součástí je i počítačový informační kanál
- šatny II.stupně
- sborovna II. stupně vybavená PC pro učitele
- sklad učebnic, sklad lyží (ŠSK)
- cvičná kuchyň se čtyřmi kuchyňskými linkami a standardní výbavou
- školní dílna
- tělocvična - hala a malý sálek se zrcadlovou stěnou
- fit centrum pro zaměstnance (FKSP)

I. patro:

- odborné učebny: fyziky a chemie (videodataprojektor a PC s internetem)
vizuální učebna (videodataprojektor a PC s internetem, interaktivní tabule)
- posluchárna - vybavená technikou na video a audioprojekci, k alternativní výuce a k výuce Hv
- spisovna, archiv - spojeno s pracovním účetním
- kabinet matematiky
- dvě kanceláře (ředitel, zástupce ředitele) – přístup k telefonu, kopírovacímu zařízení

II. patro:

- přírodopisná učebna (videodataprojektor a PC s internetem)
- jazyková laboratoř
- kabiny přírodopisu, českého jazyka a dějepisu
- učebna výtvarné výchovy (pec na vypalování, hrncířský kruh)

2.2.3 Školní jídelna

Budova školní jídelny se nachází asi 300 metrů od školy. Slouží pro žáky a zaměstnance ZŠ, pro mateřskou školu a veřejnost.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Z celkového počtu zaměstnanců zastupuje pedagogický sbor na naší škole zhruba 15 pedagogických pracovníků (včetně školní družiny) mladých i zkušených.

Všichni učitelé jsou kvalifikovaní.

Na naší škole pracuje výchovná poradkyně, metodička prevence sociálně patologických jevů a metodik ICT.

Ve školní družině se o žáky starají dvě vychovatelky.

2.4 Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci místní a dojíždějící z okolních spádových obcí.

Ve všech ročnících je zařazena řada žáků s SPV a SPCH (včetně integrovaných).

Mnoho dětí tráví svůj volný čas v zájmových kroužcích se sportovním, jazykovým, hudebním, výtvarným a přírodovědným zaměřením, které škola každoročně nabízí.

2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Naše škola se snaží prosazovat projektové vyučování, a to zejména se zaměřením na ekologickou výchovu, rozvíjení technických dovedností žáků, finanční gramotnost a mezinárodní partnerství škol. Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech.

Spolupracujeme s partnerskou školou ZŠ J.A.Komenského Tvrdošovce ve Slovenské republice a školou z Tardose v Maďarsku. Pořádáme kulturně-vzdělávací pobyty v zahraničí (každý druhý školní rok navštěvují žáci 8. a 9. ročníku Velkou Británií), exkurze do evropských měst (např. Vídeň, Budapešť, Krakow). Žáci 7. ročníku se každoročně účastní lyžařského výcviku v Krkonoších. Každý školní rok pořádá naše škola okresní kolo Běhu údolím J.A.Komenského a setkání pedagogů regionu Komenský a my. Pořádáme celostátní soutěž Komenský a my, která se skládá z části historické, literární a výtvarné.

Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí, školní výlety a pracují na projektech zaměřených na tvorbu kolektivu a respektování druhých.

2.6 Spolupráce s rodiči (zákonnými zástupci žáka) a dalšími subjekty

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. V listopadu 2005 byla ustanovena školská rada.

Rodiče mohou školu navštívit po dohodě s vyučujícím nebo v době pravidelných konzultací a třídních schůzek. Jedenkrát ročně probíhá společná plenární schůze rodičů a pedagogů.

Vždy v listopadu se koná den otevřených dveří, kde mohou rodiče navštívit vyučování a prohlédnout si výstavky žákovských prací. Jednou za dva roky pořádá škola pro rodiče tělovýchovnou slavnost a dramatický kroužek připravuje divadelní představení.

Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím elektronických žákovských knížek, webových stránek školy, místních Brandýských listů a informacemi ve vývěsní skříňce na školní budově.

Úzce spolupracujeme s obcí i okolními obecními úřady. Organizujeme nebo se účastníme řady kulturních a společenských akcí pro veřejnost (jarmark, vystoupení pěveckého sboru, mažorettek, dramatického kroužku, aj.).

Dobrá je spolupráce s SVP Ústí nad Orlicí, které pro žáky pořádá besedy o soc. patologických jevech a programy k řešení problémů sociálních vazeb v jednotlivých třídách. Uspokojivá je i spolupráce s okresní PPP a Speciálním pedagogickým centrem v Ústí nad Orlicí.

V rámci celoškolských projektů zveme zástupce organizací (ČČK, Ekocentrum Paleta, aj.), kteří nám pomáhají připravit žáky na praktické situace ze života.

3. Základní charakteristika školního vzdělávacího programu

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která vznikla snahou o inovaci pedagogického procesu a života školy vůbec, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru, požadavků rodičů

a navázáním na tradice školy.

Jsme škola, která má ve svém názvu jméno velkého pedagoga J.A. Komenského. Chceme uvádět v život jeho myšlenky a seznamovat se s jeho životem a dílem tak, aby žáci byli připravováni pro praktický život.

Svou pedagogickou práci zaměříme na plnění následujících cílů:

- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více praktických činností učení
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel ve škole i ve společnosti (morální kodex)
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky ve všech předmětech
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování
- prohloubit jazykové dovednosti se zaměřením na využití cizího jazyka v praxi formou poznávacích zájezdů, výměnných akcí, partnerství škol v Evropě
- integrovat žáky s příznými podpůrnými opatřeními, realizovat reedukční program a pokračovat v dosavadní spolupráci s odborníky
- podporovat vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných
- věnovat zvýšenou pozornost žákům ze sociálně slabšího prostředí, pomáhat jim v socializaci
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu, zapojit co nejvíce dětí do Školního sportovního klubu při ZŠ se širokou nabídkou sportovních kroužků
- vést žáky k pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a k vlastní odpovědnosti ve vztazích k životnímu prostředí

Minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou uvedeny v RVP ZV.

3.1 Výchové a vzdělávací strategie

KOMPETENCE K UČENÍ

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Klademe důraz na plynulé čtení s porozuměním obsahu textu, práci s textem, vyhledávání informací v textu a obecně na schopnost dohledat informace v učebnicích, encyklopediích, odborných časopisech a na internetu.
- Učíme žáky hodnotit vlastní práci, dáváme každému z nich šanci prožít úspěch.
- Umožňujeme žákům realizovat jejich vlastní nápady a představy, podporujeme jejich tvořivost samostatnou prací nebo týmovou spoluprací.
- Motivujeme žáky k zapojení se i do mimoškolních aktivit, které vyžadují vlastní tvořivost, zodpovědnost a zájem o daný obor.

- Prostřednictvím netradičních metod a zajímavých úkolů se snažíme, aby žáci získali dobrý vztah k samotnému učení.
- Snažíme se žáky motivovat k dalšímu sebevzdělávání a k pochopení nutnosti celoživotního vzdělávání.
- Vedeme žáky k rozvoji jejich schopností a dovedností v manuálních činnostech.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Žáci se učí řešit problémové situace ve škole i mimo ni, seznamují se s různými způsoby řešení.
- Žáci v hodinách řeší problémové úlohy, a to buď samostatně, nebo ve skupinách.
- Děti jsou vedeny ke kreativnímu řešení problémů, k upozorňování na problémy (schránka důvěry, rozhovor s učitelem, žákovská rada).
- Snažíme se žáky vést s ohledem na věk a schopnosti k rozhodnutím, která jsou schopni obhájit a nést za ně zodpovědnost.
- Žáci se učí využívat různých zdrojů informací a pracovat s nimi především v internetové učebně, k dispozici je jim školní knihovna, lze využít i multimediální učebnu.
- Žákům jsou zadávány k řešení úlohy z praxe.
- Žáci jsou vedeni k logickému uvažování a tvořivému myšlení.
- Při laboratorních pracích nejen řeší problémy, ale také si prakticky ověřují správnost svého řešení.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Vedeme žáky k souvislé předem připravené i nepřípravené komunikaci (např. ústní vypravování).
- Učíme žáky formulovat své myšlenky.
- V hodinách slohu (a komunikace) je upozorňujeme na jazykové a stylistické nedostatky jejich projevů. Snažíme se tyto nedostatky odstranit.
- Vedeme žáky k jazykové a komunikační kultuře (pravidla slušného chování během komunikace, neskákání do řeči, vhodná argumentace, jazyk prostý vulgarit, ...).
- Žáky učíme akceptovat pravidla dialogu a diskuse.
- Učíme žáky předkládat vlastní názory, argumentovat v jejich prospěch a obhajovat je.
- Učíme žáky naslouchat názorům jiných a diskutovat o nich.
- Vedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých

- Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat. Do vzdělávání zařazujeme skupinovou práci, vedeme žáky k tomu, aby si při učení pomáhali (v ČJ společné opravy,

v literatuře dramatizace textů, slohová cvičení, v AJ scénky, v TV společné vystoupení

na tělovýchovné slavnosti, při sportovních soutěžích; výzdoba třídy aj.). Vedeme je

také k tomu, aby respektovali práci ostatních.

- Třídy si mohou společně dohodnout interní pravidla chování, která potom respektují, a působí na jedince, kteří narušují dobré vztahy.
- Spolupracujeme s odborníky na mapování sociálních vztahů ve třídách. Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídání rolí v kolektivu.
- Snažíme se zařazovat do výuky aktivity, při kterých se žáci lépe poznávají (výlety, exkurze, společné návštěvy divadla apod.).

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Žáci jsou vedeni k chápání společnosti a jejích pravidel (seznámení s řády, vyhláškami, zákony,...).
- Žáci jsou seznámeni se školním řádem, ve kterém jsou stanovena základní pravidla chování. Další pravidla chování si vymezují žáci samostatně v rámci kolektivu pod dohledem pedagoga.
- Žáci jsou vedeni k uznávání autorit.
- Žáky učíme chápat a prosazovat demokratické principy, uznávat většinový názor a umět přistoupit na kompromisní řešení.
- Žáci jsou vedeni k nekonfliktnímu řešení problémů a k toleranci.
- Žáci jsou vychováni v duchu patriotismu a vlastenectví (vztah k republice, její historie,...).
- Rozvíjíme v žácích ekologické myšlení a velký důraz je kladen také na environmentální výchovu (třídění odpadů, chování ve volné přírodě, problémy globálního oteplování atd.).

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze.
- Ve spolupráci se středními školami, odbornými učiteli a pracovním úřadem vytváříme plán k volbě povolání.
- Volitelnými předměty a zájmovými útvary umožňujeme žákům realizaci vlastních nápadů a podporujeme jejich tvořivost.

3.2 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci

výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola spolupracuje s PPP Ústí nad Orlicí a s SVP Mimoza Ústí nad Orlicí. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace podle potřeby.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, metodikem prevencí a zástupkyní ředitele školy, která zároveň koordinuje jeho činnost. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením, třídním učitelem a vyučujícím.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
 - u mladších žáků využívání skupinové výuky
 - postupný přechod k systému kooperativní výuky
 - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče: logopedická intervence pro žáky se závažnými poruchami řeči, práce s počítačem pro žáky s tělesným postižením a reedukační hodiny. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Popis pravidel a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP

stanoveného v § 28 vyhlášky

č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy) a individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy).

V mluvnických hodinách českého jazyka dostávají tito žáci oproti zbytku náročnější úkoly (složitější slovní a větný rozbor, resp. delší text k rozboru), pracují individuálně, je jim umožněna práce na PC (vzdělávací programy). Žáky nadané slohově se učitel snaží maximálně motivovat k práci nad stanovené požadavky, jejich psané texty pročte, opraví – a podrobí kritice. Zdařilé práce jsou zveřejňovány ve škole či v místním tisku.

Pro žáky mimořádně nadané (ačkoli nejenom pro ně) pořádá škola školní kola olympiád v matematice, českém jazyce, dějepise a dalších.

V dalších hodinách pracují tito žáci podle individuálního vzdělávacího plánu, jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu), jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Je jim dáván prostor pro hlubší bádání a zkoumání.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň apod. Krom toho jim škola nabízí možnost zapojit se do práce školního pěveckého sboru a veřejně vystupovat.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky a jsou podporováni v mimoškolních aktivitách.

Žáci nadaní technicky, manuálně zruční, jsou ve výuce pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny. Pracují individuálně, mohou pracovat i na vlastním dlouhodobějším projektu.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde projevují největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo i mimo ni. Reprezentují školu. Ve škole funguje ŠSK, který mohou navštěvovat.

Popis pravidel a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaných žáků

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci

s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáků nadaných a mimořádně nadaných

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP

a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Naše škola spolupracuje s PPP Ústí nad Orlicí, s DDM Ústí nad Orlicí, ZUŠ Choceň a Ústí nad Orlicí a ŠSK při naší škole.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky nadané a mimořádně nadané

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem za spolupráce třídních učitelů a vyučujících.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků nadaných a mimořádně nadaných

Jako podpůrná opatření pro žáky nadané a mimořádně nadané v naší škole využíváme podle doporučení školského poradenského zařízení zejména:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka

- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

4. Učební plán

4.1 Učební plán 1. – 5. ročníku

4.1.1 Povinné předměty

Celkem povinně hodin			20	22	25	25	26	118
oblasti		předměty	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	součet
Jazyk a jazyková komunikace	49	Český jazyk a lit.	8	8	8	8	8	40
		Cizí jazyk (Aj)	-	-	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	25	Matematika	5	5	5	5	5	25
Informační a komunikační technologie	1	Informační a komunikační technologie	-	-	-	-	1	1
Člověk a jeho svět	12	Prvouka	2	2	2	-	-	6
		Vlastivěda	-	-	-	1	2	3
		Přírodověda	-	-	-	2	1	3
Umění a kultura	12	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
		Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	7
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	5	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Volitelné	4		-	1	1	1	1	4

Využití disponibilní hodinové dotace – na 1. stupni jsou použity 4 hodiny na nabídku volitelných předmětů a 12 hodin je použito na povýšení časové dotace v povinné části

(7 hodin v předmětu Český jazyk, 5 hodin v předmětu Matematika).

Průřezová témata se realizují v jednotlivých předmětech.

Výuka je realizována převážně formou klasických vyučovacích hodin, některá témata jsou realizována formou projektů nebo exkurzí.

K povinným předmětům si v každém ročníku žáci volí předepsaný počet hodin povinně volitelných předmětů a dle svého uvážení a možností školy si mohou zvolit zájmové útvary.

Ve volitelných předmětech se setkávají žáci 2. a 3. ročníku a 4. a 5. ročníku.

4.1.2 Povinně volitelné předměty

Předměty		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Součet
Dramatická výchova	Dv	-	-	1	-	-	1
Přípravný zpěv	Pz	-	1	-	-	-	1
Výtvarné činnosti	Vč	-	-	-	-	1	1
Sportovní hry	Sh	-	-	-	1	-	1

4.1.3 Zájmové útvary

Předměty		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Součet
Zdravotní TV	Ztv	-	-	-	1	-	1
Mažoretky	Ma	-	1	-	-	-	1
Fotbal	Fo	1	-	-	-	-	1
Sborový zpěv	Sz	-	-	-	-	1	1
Karate	Ka	-	-	-	1	-	1
Počítačový	PC	-	-	1	-	-	1
Výtvarný	Vk	-	1	-	-	-	1

Zdravotní TV je určena pro žáky z 1. - 4. ročníku, fotbal, počítačový a výtvarný kroužek, sborový zpěv a karate pro žáky z 1. - 5. ročníku. Mažoretky mohou navštěvovat dívky z 1. - 5. ročníku.

4.2 Učební plán 6. - 9. ročníku

4.2.1 Povinné předměty

Celkem povinně hodin		29	30	31	32	122	
Oblasti		předměty	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Součet
Jazyk a jazyková komunikace	38	Český jazyk a lit.	5	5	5	5	20
		Cizí jazyk (Aj)	3	3	3	3	12
		Další cizí jazyk		2	2	2	6
Matematika a její aplikace	20	Matematika	5	5	5	5	20
Informační a komunikační technologie	2	Informační a komunikační technologie	1	-	1	-	2
Člověk a společnost	12	Dějepis	2	2	2	2	8
		Výchova k občanství	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	25	Fyzika	1	2	2	2	7
		Chemie	-	-	2	2	4
		Přírodopis	2	2	2	1	7
		Zeměpis	2	2	1	2	7
Umění a kultura	10	Hudební výchova	1	1	1	1	4
		Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	8

a zdraví		Výchova ke zdraví	1	-	-	1	2
Člověk a svět práce	3	Pracovní činnosti	1	1	-	1	3
Volitelné	2		-	0	1	1	2

Využití disponibilní hodinové dotace – na 2. stupni z 18 disponibilních hodin je 18 hodin použito na povýšení časové dotace v povinné části (5 hodin v předmětu Český jazyk, 5 hodin v předmětu Matematika, 4 hodiny v oblasti Člověk a příroda, 1 hodina v oblasti Informační a komunikační technologie, 1 hodina v oblasti Člověk a společnost, 2 hodiny jsou využity na volitelné předměty. V případě nižších počtů žáků v ročnících může dojít v tělesné výchově dívek i chlapců ke spojení (6. + 7. r.) a (8. + 9. r.). Dalším cizím jazykem je Ruský (do školního roku 2017-2018) nebo Německý jazyk.

Průřezová témata se realizují v jednotlivých předmětech.

Výuka je realizována převážně formou klasických vyučovacích hodin, některá témata jsou doplňkově realizována formou projektů nebo exkurzí.

K povinným předmětům si v 8. a 9. ročníku žáci volí jednu hodinu volitelných předmětů a dle svého uvážení a možností školy si mohou zvolit zájmové útvary.

Ve volitelných předmětech se setkávají žáci 8. a 9. ročníku.

4.2.2 Povinně volitelné předměty

Předměty		6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Součet
Ekologické praktikum	Ep	-	-	-	1	1
Sportovní hry	Sh	-	-	1	-	1

4.2.3 Zájmové útvary

Předměty	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Součet
Sborový zpěv	1	-	-	-	1
Fotbal	1	-	-	-	1
Florbal	-	1	-	-	1
Mažoretky	1	-	-	-	1
Karate	-	-	1	-	-
Literární	1	-	-	-	1

Sborový zpěv a karate je určen pro žáky z 6. – 9. ročníku. Fotbal a florbal mohou navštěvovat žáci z 6. a 7. ročníku, mažoretky děvčata z 6. – 9. ročníku a literární je určen pro žáky z 6.- 9.roč.

4.3 Charakteristiky jednotlivých předmětů

4.3.1 Povinné předměty

4.3.1.1 Jazyk a jazyková komunikace

4.3.1.1.1 [Český jazyk a literatura](#)

4.3.1.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Český jazyk a literatura vede k poznání a chápání jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání. Poskytuje vědomosti a dovednosti nutné pro zvládnutí pravidel mezilidské komunikace. Učí žáky samostatně získávat informace z různých zdrojů. Rozvíjí emocionální a estetické vnímání dětí a jejich kladný vztah k umění, zejména k literatuře. Učí žáky číst s porozuměním. Vede k tvořivému myšlení i psaní, k přijímání a toleranci názorů druhých. Podporuje rozvoj přesného a logického myšlení. Učí porovnávat, třídit, zobecňovat. Vědomosti a dovednosti získané v tomto předmětu jsou důležité také pro úspěšné vzdělávání v dalších předmětech, hlavně při osvojování cizích jazyků.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívá k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

4.3.1.1.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Český jazyk a literatura je vyučován v 1. – 5. ročníku jako samostatný předmět s osmihodinovou týdenní dotací a v 6. – 9. ročníku jako samostatný předmět s pětihodinovou týdenní dotací. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Při větším počtu žáků ve třídě jsou děleni do skupin alespoň na jednu hodinu týdně. K výuce je využívána rovněž posluchárna (zvukové filmové ukázky), počítačová učebna (výukové programy pro Čj), multimediální učebna (informace z internetu), vizuální učebna (využití dataprojektoru) a divadelní třída (návštěvy divadelních představení). Žáci využívají také žákovské knihovny, a to dvě samostatné knihovny - pro 1. – 5.r. ročník a pro 6. – 9.ročník.

S žáky s SPU pracují vyučující podle pokynů PPP, zaměřují se hlavně na rozvoj jejich komunikačních schopností a ústní formy práce s nimi.

Ve všech ročnících s žáky průběžně učitel opakuje pravopis z nižších ročníků. V literatuře si děti vedou písemné zápisy ze své vlastní četby. Ve vyšších ročnících jsou jim zadávány referáty z četby. Ve slohu jsou do hodin ve všech ročnících zařazena mluvní cvičení.

4.3.1.1.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k utváření následujících klíčových kompetencí :

Kompetence k učení: Žáci samostatně vyhledávají informace z různých informačních zdrojů; plynule čtou s porozuměním obsahu textu; dokáží s textem pracovat; hodnotí vlastní práci; tvořivě pracují – samostatně i v týmu; zapojují se do soutěží s literárním, stylistickým i mluvnickým zaměřením.

Kompetence k řešení problému: Žáci formulují problém (např. v úvaze); řeší problémové situace, hledají více možností řešení; obhajují své názory a rozhodnutí; logicky a tvořivě myslí.

Kompetence komunikativní: Žák vhodně (vzhledem k situaci) komunikuje s vrstevníky i dospělými; užívá základní pravidla jazykové a komunikační kultury; formuluje své myšlenky a názory, obhajuje je; souvisle se vyjadřuje ústně i písemně, a to i bez přípravy; vede dialog a diskusi, naslouchá druhým; využívá komunikační a informační technologie; spolupracuje se spolužáky při výuce.

Kompetence sociální a personální: Žák respektuje práci ostatních; učí se spolupráci, zejména při skupinové práci; dodržuje dohodnutá pravidla chování; poznává blíže spolužáky; ovlivňuje pozitivně vztahy ve třídě.

Kompetence občanské: Žáci dodržují stanovená pravidla; uznávají autority; přijímají kompromisy; jsou tolerantní a problémy řeší bezkonfliktně; uvědomují si a projevují své vlastenectví; myslí a chovají se ekologicky.

Kompetence pracovní: Žák kreativně myslí a tvoří; snaží se o sebehodnocení a sebekritiku; vede si odpovědně při volbě budoucího povolání.

4.3.1.1.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

1. - 5. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- OSV 4 Psychohygienu: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
- OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy; vztahy v naší třídě
- OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV **Multikulturní výchova**

- MkV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení

MV **Mediální výchova**

- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v

- textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušených mediálních sdělení, opakované užívání prostředků
- MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady stavby a uspořádání zpráv (titulní strany)
- MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: výběr a kombinace slov
- MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
- MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

6. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj
- OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: práce s jazykovými příručkami
- Sociální rozvoj**
- OSV 6 Poznávání lidí: odhadování povah lidí a projevů jejich chování, naše chyby při odhadu
- OSV 8 Komunikace: komunikace v různých situacích
- Morální rozvoj**
- OSV 11 Hodnoty, postoje a praktická etika: literární hrdinové jako vzory morálních kvalit
- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: srovnání se životem v cizích zemích (přírodní podmínky, zvyky atd.)
- MV **Mediální výchova**
- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení: rozdíly mezi informativním a reklamním sdělením
- MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis

7. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: rozvoj slovní zásoby jedince i slovní zásoby celého jazyka

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: odlišnosti jejich povah

OSV 8 Komunikace: asertivní komunikace

Morální rozvoj

OSV 11 Hodnoty, postoje a praktická etika: analýzy postojů a hodnot lidí z nejbližšího okolí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: život Evropanů zachycený v různých literárních žánrech

VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie

Mediální výchova

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství - rozlišování informativních a bulvárních sdělení

MV 3 Stavba mediálního sdělení: stavba a uspořádání zpráv

MV 6 Tvorba mediálního sdělení: mediální sdělení a vhodný výběr jazykových prostředků

8. ročník

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: formulace problémů a hledání jejich řešení

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: pozornost vůči odlišnostem jednotlivců při pozorování lidí

OSV 8 Komunikace: dovednosti pro verbální i neverbální sdělování

Morální rozvoj

OSV 11 Hodnoty, postoje a praktická etika: diskuse a úvahy o morálních hodnotách a žebříčcích, o prosociálním chování

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: evropské země a jejich kulturní tradice

VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie

MV Mediální výchova

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení

9. ročník

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1	<u>Rozvoj schopností poznávání</u> : stavba české věty z hlediska logického uspořádání
	Sociální rozvoj
OSV 6	<u>Poznávání lidí</u> : sledování hlavních postav děl a jejich hodnocení
	Morální rozvoj
OSV 11	<u>Hodnoty, postoje a praktická etika</u> : analýzy hlavních postav s přihlédnutím k morálním aspektům jejich konání
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VMEGS 1	<u>Evropa a svět nás zajímá</u> : život v jiných zemích a jeho obraz v literatuře
VMEGS 2	<u>Objevujeme Evropu a svět</u> : styl života Evropanů - Evropa a svět očima lit. tvůrců
MV	Mediální výchova
MV 1	<u>Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení</u> : kritický přístup ke zpravodajství
MV 2	<u>Interpretace vztahu med.sdělení a reality</u> : rozdíl mezi „fakty“ a „fikcí“ v mediálních sděleních
MV 4	<u>Vnímání autora mediálního sdělení</u> : osobnost autora med.sdělení a vliv jeho postojů a názorů na čtenáře (diváka)
MV 5	<u>Fungování a vliv médií ve společnosti</u> : organizace a postavení médií ve společnosti

4.3.1.1.2 Cizí jazyk – Anglický jazyk

4.3.1.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ

a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich kulturní tradice. Vytváří také podmínky pro spolupráci školy na mezinárodních projektech.

Vzdělání v anglickém jazyce směřuje k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

4.3.1.1.2.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách daného ročníku.

Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu a poslechovým

cvičením na příslušné jazykové úrovni. Důraz je též kladen na poznávání reálií, možnost zúčastnit se poznávacích zájezdů do Anglie a jiných zemí.

U žáků s SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Výuka anglického jazyka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

4.3.1.1.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k utváření následujících klíčových kompetencí :

Kompetence k učení je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod (práci s textem, cizojazyčnou beletrii, hledání ve slovníku, poslech autentického textu), dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tématickou výuku, motivační hry, písňe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku používáním jazykového portfolia, umožňuje setkání s rodilými mluvčími při poznávacích zájezdech.

Kompetence k řešení problémů je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR

a cizojazyčných zemí, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály, při pobytech v zahraničí řešení soužití v dané rodině a prostředí.

Kompetence komunikativní je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, rozhovory v rolích, modelových situacích, tlumočením při návštěvách v zahraničních rodinách, prezentací výstupů projektů.

Kompetence sociální a personální při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami, účastí na poznávacích zájezdech. Pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolia.

Kompetence občanské rozvíjíme tím, že poskytujeme žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zemi a odstranění jazykových bariér při tématické výuce, tlumočení, zpracování autentických materiálů o městě a naší republice pro setkání se zahraničními partnery.

Kompetence pracovní vede žáky k propojení jednotlivých znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení, kontakty s rodilými mluvčími, přípravu diskusních setkání s rodiči a spolužáky, vytváření pracovních listů.

4.3.1.1.2.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

3.ročník

VMEGS

VMEGS 1

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá: zážitky z Evropy, zvyky a tradice národů Evropy

MkV

MkV 4

Multikulturní výchova

Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

4.ročník

MkV

MkV 4

Multikulturní výchova

Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

5.ročník

MkV

MkV 4

MkV 5

Multikulturní výchova

Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

Princip sociálního smíru a solidarity: nekonfliktní život v multikulturní společnosti

6.ročník

VMEGS

VMEGS 2

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět: život Evropanů a styl života v evropských rodinách

MkV

MkV 4

Multikulturní výchova

Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

7.ročník

VMEGS

VMEGS 1

VMEGS 2

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá: zážitky a zkušenosti z Evropy a světa

Objevujeme Evropu a svět: Den Evropy

MkV

MkV 4

Multikulturní výchova

Multikulturalita: multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti

8.ročník

VMEGS

VMEGS 2

VMEGS 2

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět: životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Objevujeme Evropu a svět: mezinárodní setkávání

MkV

MkV 4

Multikulturní výchova

Multikulturalita: naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem

9.ročník

VMEGS

VMEGS 1

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa

VMEGS 1	<i>Evropa a svět nás zajímá</i> : život dětí v jiných zemích
VMEGS 2	<i>Objevujeme Evropu a svět</i> : život Evropanů a styl života v evropských rodinách, Evropa a svět
VMEGS 2	<i>Objevujeme Evropu a svět</i> : mezinárodní setkávání
MkV	Multikulturní výchova
MkV 4	<i>Multikulturalita</i> : naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem

4.3.1.1.3 Další cizí jazyk – Ruský jazyk

4.3.1.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Ruský jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich kulturní tradice. Vytváří také podmínky pro spolupráci školy na mezinárodních projektech.

Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní, klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

4.3.1.1.3.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci dvě hodiny týdně v sedmém až devátém ročníku. Výuka probíhá většinou ve třídách daného ročníku a v jazykové učebně.

Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu a poslechovým cvičením na příslušné jazykové úrovni. Důraz je též kladen na poznávání reálií, možnost zúčastnit se poznávacích zájezdů do německy mluvících zemí.

U žáků s SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

4.3.1.1.3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k utváření následujících klíčových kompetencí :

Kompetence k učení je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod (práci s textem, hledání ve slovníku, poslech autentického textu), dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tematickou výuku, motivační

hry, písňe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku používáním jazykového portfolia, umožňuje setkání s rodilými mluvčími při poznávacích zájezdech.

Kompetence k řešení problémů je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR

a cizojazyčných zemí, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály.

Kompetence komunikativní je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, rozhovory v rolích, modelových situacích, tlumočením při návštěvách v zahraničních rodinách, prezentací výstupů projektů.

Kompetence sociální a personální při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami, účastí na poznávacích zájezdech. Pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolia.

Kompetence občanské rozvíjíme tím, že poskytujeme žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zemi a odstranění jazykových bariér při tématické výuce, tlumočení, zpracování autentických materiálů o městě a naší republice pro setkání se zahraničními partnery.

Kompetence pracovní vede žáky k propojení jednotlivých znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení, kontakty s rodilými mluvčími, přípravu diskusních setkání s rodiči a spolužáky, vytváření pracovních listů.

4.3.1.1.4 Další cizí jazyk – Německý jazyk

4.3.1.1.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Německý jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich kulturní tradice. Vytváří také podmínky pro spolupráci školy na mezinárodních projektech.

Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní, klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

4.3.1.1.4.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci dvě hodiny týdně v sedmém až devátém ročníku. Výuka probíhá většinou ve třídách daného ročníku a v jazykové učebně. Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu a poslechovým cvičením na příslušné jazykové úrovni. Důraz je též kladen na poznávání reálií, možnost zúčastnit se poznávacích zájezdů do německy mluvících zemí.

U žáků s SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

4.3.1.1.4.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod (práci s textem, hledání ve slovníku, poslech autentického textu), dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tematickou výuku, motivační hry, písňe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku používáním jazykového portfolia, umožňuje setkání s rodilými mluvčími při poznávacích zájezdech.

Kompetence k řešení problémů je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR

a cizojazyčných zemí, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály.

Kompetence komunikativní je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností

k mluvenému projevu prací ve dvojicích, rozhovory v rolích, modelových situacích, tlumočením při návštěvách v zahraničních rodinách, prezentací výstupů projektů.

Kompetence sociální a personální při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky

s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami, účastí na poznávacích zájezdech. Pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolia.

Kompetence občanské rozvíjíme tím, že poskytujeme žákům dostatek modelových situací

k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zemi a odstranění jazykových bariér při tematické výuce, tlumočení, zpracování autentických materiálů o městě a naší republice pro setkání se zahraničními partnery.

Kompetence pracovní vede žáky k propojení jednotlivých znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení, kontakty s rodilými mluvčími, přípravu diskusních setkání s rodiči a spolužáky, vytváření pracovních listů.

4.3.1.2 Matematika a její aplikace

4.3.1.2.1 [Matematika](#)

4.3.1.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti matematika a její aplikace. Výuka směřuje k všestrannému využívání matematických poznatků a dovedností, k rozvíjení logického myšlení, k rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení, k přesnému matematickému vyjadřování, k řešení matematických problémů i problémů z praxe.

Mezi hlavní cíle matematiky 1. a 2. období patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním. Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Vzdělávání v 3. období směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace); k rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů; k rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů;

k rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojování si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů; k vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu; k vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely; k provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému; k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu; k rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby; k rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

4.3.1.2.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět matematika a její aplikace je rozdělen do tří období. První období zahrnuje výuku matematiky od první do třetí třídy, s pětihodinovou týdenní dotací. Druhé období zahrnuje výuku matematiky čtvrtého a pátého ročníku, s pětihodinovou týdenní dotací. Poslední období odpovídá výuce matematiky od šestého do devátého ročníku, také s pětihodinovou týdenní dotací.

Výuka matematiky probíhá obvykle v kmenových třídách, avšak k výuce může být vhodně využívána počítačová učebna (možnosti výukových programů, internetu) a vizuální učebna (možnosti dataprojektoru, zpětného projektoru). Dále je výuka doplněna pracovními sešity a listy, názornými matematickými modely a pomůckami.

S žáky se specifickými poruchami učení projevujícími se v matematice pracují učitelé podle pokynů a doporučení pedagogicko-psychologických poraden. Umožňují žákům i jiné formy ověření znalostí a dovedností, respektují čas potřebný k dokončení školní práce (písemný test).

Učitel průběžně ve všech ročnících opakuje a procvičuje dříve získané matematické dovednosti a znalosti, čímž umožňuje žákům získat komplexní vhled do řešení různých matematických problémů.

4.3.1.2.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka matematiky přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci se učí vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly; učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá termíny, znaky a symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků potřebné k samostatnému učení (práce s matematickými tabulkami, kalkulátory), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, modely těles, meotar, kalkulátory, pracovní listy, internetové stránky s matematickou tematikou, matematické programy) a věnuje se dovednosti vlastní opravy chyb.

Kompetence k řešení problémů: Žáci se učí samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, při řešení problémů užívají logické, matematické postupy; učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopností žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalostí a kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní: Žáci se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, a to ústně i písemně; učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní i písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině a vytvářet si pozitivní představu o sobě samém; učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří

partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak k talentovaným žákům, tak i k žákům s poruchami učení.

Kompetence občanská: Žáci se učí respektovat přesvědčení druhých a rozhodovat se zodpovědně podle dané situace a podle svých možností; učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových, intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní: Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením; učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

4.3.1.2.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

1. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Sociální rozvoj

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

2. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

3. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence

4. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu

5. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu

6. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu

7. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygiena: hledání pomoci při potížích

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV	Environmentální výchova
EV 2	<u>Základní podmínky života</u> : různá měření, tabulky, grafy
8. ročník	
OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 1	<u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
OSV 3	<u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení
OSV 5	<u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
	Sociální rozvoj
OSV 9	<u>Kooperace a kompetice</u> : rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
	Morální rozvoj
OSV 10	<u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
9. ročník	
OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 1	<u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
OSV 5	<u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
	Sociální rozvoj
OSV 6	<u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSV 9	<u>Kooperace a kompetice</u> : rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
	Morální rozvoj
OSV 10	<u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
EV	Environmentální výchova
EV 2	<u>Základní podmínky života</u> : různá měření, tabulky, grafy

4.3.1.3 Informační a komunikační technologie

4.3.1.3.1 Informační a komunikační technologie

4.3.1.3.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Informační a komunikační technologie je realizován obsah vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie, oboru informatika.

Předmět Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s nimi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Dovednosti získané v tomto předmětu umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Žáci:

- se učí dovednosti zacházet s výpočetní technikou, pracovat s informacemi a využívat je v praxi
- při zpracování informací využívají vědomosti o jednotlivých počítačových programech a jejich charakteristických vlastnostech
- díky rychlejší aktualizaci poznatků a dostupnosti informací vhodně doplňují učební texty a materiály
- pro většinu vzdělávacích oblastí k prověřování vědomostí využívají různé výukové programy
- prostřednictvím internetu realizují metodu "učení kdekoliv a kdykoliv"
- díky internetu jsou motivováni k poznávání i mimo proces vyučování, internet jim nabízí možnost pro celoživotní vzdělávání

4.3.1.3.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět informační a komunikační technologie se vyučuje jako samostatný předmět - v 5. ročníku (1 hodina týdně), v 6. ročníku (1 hodina týdně) a v 8. ročníku (1 hodina týdně).

Výuka informačních a komunikačních technologií probíhá obvykle v počítačové učebně, avšak k výuce může být vhodně využívána i vizuální učebna (možnosti dataprojektoru, zpětného projektoru).

4.3.1.3.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka informačních a komunikačních technologií přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help)

u jednotlivých programů, literaturu apod.; - tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou.

Kompetence k řešení problémů: Žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními

a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více; vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní: Žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie - některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty; při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).

Kompetence sociální a personální: Při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.; žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je jinak chápavý a zručný.

Kompetence občanské: Žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...), musí je dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...); při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní: Žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou; žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

4.3.1.3.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

5. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

	Sociální rozvoj
OSV 8	<u>Komunikace</u> : dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
VDO	Výchova demokratického občana
VDO 2	<u>Občan, občanská společnost a stát</u> : Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana ¹
VDO 2	<u>Občan, občanská společnost a stát</u> : základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost) ²
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VMEGS 2	<u>Objevujeme Evropu a svět</u> : Evropa a svět ³
MkV	Multikulturní výchova
MkV 2	<u>Lidské vztahy</u> : udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost ⁴
MV	Mediální výchova
MV 1	<u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> ⁵
6. ročník	
OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Sociální rozvoj
OSV 8	<u>Komunikace</u> ⁶
VDO	Výchova demokratického občana
VDO 2	<u>Občan, občanská společnost a stát</u> : Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana ⁷
VDO 2	<u>Občan, občanská společnost a stát</u> : základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost) ⁸
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VMEGS 2	<u>Objevujeme Evropu a svět</u> : Evropa a svět ⁹
MkV	Multikulturní výchova
MkV 2	<u>Lidské vztahy</u> : udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost ¹⁰

¹ SW pirátství

² svoboda slova (i jeho nebezpečí), pluralita názorů

³ vyhledávání informací o světě

⁴ komunikace s lidmi různých kultur

⁵ kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů

⁶ pravidla komunikace

⁷ SW pirátství

⁸ svoboda slova (i jeho nebezpečí), pluralita názorů

⁹ vyhledávání informací o světě

8. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Sociální rozvoj

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)¹¹

Morální rozvoj

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.¹²

EV **Enviromentální výchova**

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí¹³

MV **Mediální výchova**

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení¹⁴

MV 3 Stavba mediálních sdělení: písemná odborná práce

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

MV 6 Tvorba mediálního sdělení¹⁵

¹⁰ komunikace s lidmi různých kultur

¹¹ práce v týmu, poznávací schopnosti

¹² duševní vlastnictví, informační etika

¹³ zdroj informací o ŽP, postojů apod. o vlivu člověka na ŽP

¹⁴ kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů, kritické posuzování obsahu apod.

¹⁵ stavba sdělení (písemná odborná práce)

4.3.1.4 Člověk a jeho svět

4.3.1.4.1 Prvouka

4.3.1.4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Prvouka je realizován obsah vzdělávací oblasti člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákům zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah žáků k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

4.3.1.4.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Prvouka je vyučován pouze v prvním období. První období zahrnuje výuku od první do třetí třídy s dvouhodinovou dotací v každém ročníku.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách, avšak k výuce může být vhodně využívána počítačová učebna s výukovými programy a internetem či vizuální učebna s možností využití videodataprojektoru a zpětného projektoru. Dále je výuka doplněna

názornými obrázky, pomůckami a modely. Výuka často probíhá ve venkovních prostorách školy, při vycházkách a exkurzích.

4.3.1.4.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů, žák tak pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Vyučující nabízí různé zdroje informací, a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých informačních zdrojů (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad, a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení, a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení, a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní: Učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku, a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie, a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení, a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákovi rádcem, a tím jej vede k tomu, že umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky, a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování, a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, a tím je učí chápat např. základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky, a tím je vede k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě, a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých i z hlediska ochrany životního prostředí

4.3.1.4.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

1. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj
- OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí*: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace*: organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 *Psychohygienu*: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- Sociální rozvoj**
- OSV 6 *Poznávání lidí*: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 *Mezilidské vztahy*: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- Morální rozvoj**
- OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika*: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování
- MkV **Multikulturní výchova**
- MkV 2 *Lidské vztahy*: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování
- EV**
- EV 2 *Základní podmínky života*: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje
- EV 4 *Vztah člověka k prostředí*: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

2. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj
- OSV 1 *Rozvoj schopností poznání*: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
- OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí*: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace*: organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 *Psychohygienu*: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- Sociální rozvoj**
- OSV 6 *Poznávání lidí*: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 *Mezilidské vztahy*: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- OSV 8 *Komunikace*: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
- OSV 9 *Kooperace a kompetice*: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

	Morální rozvoj
OSV 10	<u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů
OSV 11	<u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování
VDO	Výchova demokratického občana
VDO 2	<u>Občan, občanská společnost a stát</u> : přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
MkV	Multikulturní výchova
MkV 2	<u>Lidské vztahy</u> : právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)
EV	Environmentální výchova:
EV 1	<u>Ekosystémy</u> : les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
EV 2	<u>Základní podmínky života</u> : voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje
EV 3	<u>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> : doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
EV 4	<u>Vztah člověka k prostředí</u> : naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví
MV	Mediální výchova:
MV 2	<u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u> : vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
3. ročník	
OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 2	<u>Sebepoznání a sebepojetí</u> : moje tělo, co o sobě vím
OSV 3	<u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : organizace vlastního času
OSV 4	<u>Psychohygienu</u> : dobrá organizace času
OSV 5	<u>Kreativita</u> : nápady, originalita, tvořivost
	Sociální rozvoj
OSV 6	<u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání ve třídě
OSV 7	<u>Mezilidské vztahy</u> : chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OSV 7	<u>Mezilidské vztahy</u> : naslouchání, respektování
OSV 8	<u>Komunikace</u> : pravda a lež
OSV 8	<u>Komunikace</u> : předstírání v komunikaci
	Morální rozvoj
OSV 10	<u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : řešení učebních problémů
OSV 11	<u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : odpovědnost, spolehlivost
VDO	Výchova demokratického občana
VDO 2	<u>Občan, občanská společnost a stát</u> : přijímá odpovědnost za své chování

VDO 2	<i>Občan, občanská společnost a stát:</i> přijímá odpovědnost za svůj život
VDO 2	<i>Občan, občanská společnost a stát:</i> přijímat odpovědnost za své postoje a činy
MkV	Multikulturní výchova
MkV 2	<i>Lidské vztahy:</i> právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)
EV	Environmentální výchova:
EV 2	<i>Základní podmínky života:</i> voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje
EV 3	<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí:</i> doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, ochrana přírody
EV 4	<i>Vztah člověka k prostředí:</i> naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví
MV	Mediální výchova:
MV 1	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:</i> hledání rozdílů mezi různými sděleními

4.3.1.4.2 [Vlastivěda](#)

4.3.1.4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vlastivěda je komplexním předmětem budujícím základy vědomostí a postojů, které jsou v dalších letech školní docházky rozvíjeny v oblasti člověk a společnost v předmětech dějepis, občanská a rodinná výchova a v oblasti člověk a příroda v předmětu zeměpis. Na konci tohoto období se žák orientuje v základních pojmech a souvislostech a má vytvořeny základy postojů k okolnímu světu na úrovních: rodina, škola, obec, region, vlast. Umí používat různé mapy jako zdroj informací.

Žáci jsou vedeni ke zvládnutí práce s mapou. Pracují s různými typy map, se kterými se mohou setkat v praktickém životě. Cvičí se ve schopnosti prostudovat krátký text, nalézt

v něm podstatnou informaci, zapsat krátké poznámky, zhotovit náčrtek, záznam z vycházky či exkurze. Obsah učiva je rozdělen do tří oblastí - Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit

v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen.

Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

4.3.1.4.2.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět vlastivěda ve čtvrtém ročníku je vyučován jako samostatný předmět s jednodílnovou týdenní dotací, v pátém ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací. Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách, avšak k výuce může být vhodně využívána počítačová učebna (možnosti výukových programů, internetu), vizuální učebna (možnosti dataprojektoru, zpětného projektoru) a posluchárna (možnosti výukových filmů). Výuka je doplněna vlastivědnými vycházkami, návštěvami výstav, muzeí a historických památek.

4.3.1.4.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel klade důraz na plynulé čtení s porozuměním obsahu textu, práci s textem, vyhledávání informací v textu, obecně schopnost dohledat informace v učebnicích, encyklopediích, odborných časopisech a na internetu. Učitel vede žáky ke zhodnocení vlastní práce, dává jim prostor prožít úspěch ze zdařilého úkolu, umožňuje žákům realizovat jejich vlastní nápady a představy, podporuje jejich tvořivost samostatnou prací nebo prací ve skupinách s ostatními spolužáky.

Kompetence k řešení problémů: Učitel vede žáky s ohledem na věk a schopnosti k rozhodnutím, která jsou schopni obhájit a nést za ně zodpovědnost (např. při přípravě referátů, projektů). Žáci se učí využívat různých zdrojů informací a pracovat s nimi, jsou vedeni k logickému uvažování a tvořivému myšlení při zpracovávání projektů.

Kompetence komunikativní: Učitel poskytuje žákům informační a komunikační prostředky a technologie, a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem. Učí žáky předkládat vlastní názory, argumentovat v jejich prospěch a obhajovat je. Začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci při vyučování.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla; učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení, a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákovi rádcem, a tím jej vede k tomu, že umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Učitel se snaží zařazovat do výuky aktivity, při kterých se žáci lépe poznávají (výlety, exkurze, společné návštěvy divadla apod.).

Kompetence občanské: Žáci jsou vedeni učitelem k chápání společnosti a jejích pravidel (seznámení s řády, vyhláškami, zákony,...), jsou vedeni k demokracii a uznávání většinového názoru, jsou vychováni v duchu patriotismu a vlastenectví (je probírán vztah k republice, její historie,...).

Kompetence pracovní: Učitel vede žáky k objektivě sebehodnocení a osobní soudnosti.

4.3.1.4.2.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

4. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Sociální rozvoj

OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respekt, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti; dialog (vedení dialogu, jeho pravidla); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

VDO **Výchova demokratického občana**

VDO 1 Občanská společnost a škola: občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

VDO 2 Občanská společnost a stát: občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana

v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost); principy soužití s minoritami

- (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě: formy participace občanů
v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

4. a 5. ročník

- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- VMEGS 3 Jsme Evropané: co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- MkV **Multikulturní výchova**
- MkV 1 Kulturní diference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur

4.3.1.4.3 Přírodověda

4.3.1.4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Přírodověda je realizován obsah vzdělávací oblasti člověk a jeho svět, oboru přírodověda.

Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí poznávat živou i neživou přírodu, zákonitosti její rovnováhy a objevují její důležitost pro člověka. Ve vzdělávacím předmětu Přírodověda směřujeme výuku ještě specificky k:

- poznávání podstaty, projevů a podmínek existence života
- získání základních poznatků o vlastním těle

- vytváření názoru o jedinečnosti postavení člověka v přírodě a jeho odpovědnosti za zachování rozmanitosti přírody
- získávání orientace v ekologických problémech a osvojování znalostí a dovedností, které vedou k jejich řešení
- využívání osvojených poznatků a dovedností pro řešení problémů v praktickém životě, především k ochraně svého zdraví a k péči o přírodu
- rozvíjení a prohlubování zájmu o přírodu a lásky k ní

4.3.1.4.3.2 Časové rozvržení

Předmět Přírodověda je vyučován jako samostatný předmět ve 4.ročníku dvě hodiny týdně a v 5. ročníku jednu hodinu týdně.

4.3.1.4.3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k přímému pozorování okolní skutečnosti, používání odborné terminologie, hledání souvislostí mezi novými a již dříve poznanými fakty, hledání mezipředmětových souvislostí, vyhledávání a třídění informací o organismech, samostatnému využívání lupy, využívání učiva v životě, a tím k poznání smyslu učení.

Kompetence k řešení problémů: Učitel vede žáky ke kladení otázek a hledání odpovědí, zamýšlení se nad problémy; vyhledávání informací v literatuře, v učebnici, k samostatné tvorbě závěrů z pozorování, z pokusů; hodnocení důsledků pozitivních i negativních vlivů a jevů v přírodě; řešení problémových úloh společně i samostatně, řešení úloh z praxe.

Kompetence komunikativní: Učitel vede žáky k vyjadřování v souvislých odpovědích v písemné i mluvené formě; popisu přírody, jejích proměn, změn a důsledků těchto změn pro budoucnost; respektování názorů druhých, ale zároveň k obhajobě vlastního názoru (např. při diskusích), k předkládání vlastních názorů.

Kompetence sociální a personální: Učitel vede žáky k vytváření funkčních skupin, kde se všichni členové podílejí na řešení zadaného problému; k vzájemné pomoci a společnému řešení problému, k vzájemnému oceňování každého žáka, k oceňování nejen znalostí, ale i přístupu, snahy, šikovnosti při praktické činnosti.

Kompetence občanské: Učitel vede žáky k poskytnutí první pomoci, dodržování bezpečnostních pravidel, a tím k ochraně zdraví vlastního i ostatních lidí, k ohleduplnosti k lidem hendikepovaným, ke starším, nemocným a těhotným ženám, k odpovědnosti lidí za zdravé životní prostředí, za ochranu jednotlivých organismů, ale i rozmanitosti druhové; k chápání vztahů v přírodě a nutnosti její ochrany.

Kompetence pracovní: Učitel vede žáky k správnému a bezpečnému provádění praktických cvičení, k správnému provádění úkonů zachraňujících život, k vytváření správných pracovních návyků včetně odpočinku.

4.3.1.4.3.3 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

4. ročník

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 2	<u>Sebepoznání a sebepojetí</u> : moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
EV	Environmentální výchova
EV 1	<u>Ekosystémy</u> : les, pole, lidské sídlo, kulturní krajina, vodní zdroje
EV 2	<u>Základní podmínky života</u> : voda, ovzduší
EV 3	<u>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> : změny v krajině
EV 4	<u>Vztah člověka k prostředí</u> : aktuální ekologický problém

5. ročník

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 2	<u>Sebepoznání a sebepojetí</u> : moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
OSV 2	<u>Sebepoznání a sebepojetí</u> : můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem
EV	Environmentální výchova
EV 4	<u>Vztah člověka k prostředí</u> : prostředí a zdraví

4.3.1.5 Člověk a společnost

4.3.1.5.1 Dějepis

4.3.1.5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci osvojili historické, sociální a kulturně-historické souvislosti vývoje společnosti a důležitých společenských jevů. Hlavní poslání předmětu Dějepis spočívá v kultivaci historického vědomí, uvědomění si kontinuity historické paměti - především ve smyslu předávání historických zkušeností. Znalost různých historických etap napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života. K specifickým úkolům výuky dějepisu patří i vytváření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvarům minulosti, smyslu pro pochopení a respektování odlišných kultur.

Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Důraz je proto kladen především na hlubší poznání dějin našeho národa v kontextu s evropským a světovým vývojem.

Při výuce dějepisu v 6. – 9. ročníku základní školy je uplatňováno chronologické hledisko. Některé tematické celky (např. z dějin umění) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. hudební, výtvarnou a literární výchovou). Propojení s jinými předměty je přínosné především v tom, že tyto předměty nahlížejí na daný historický jev, událost či osobnost pod svým specifickým úhlem.

4.3.1.5.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6.-9. ročníku 2 hodiny týdně.

4.3.1.5.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka dějepisu společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a společnost přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci se učí vybírat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, vyhledávat a třídit informace tím, že je vedeme k orientaci „v důležitosti“ historických faktů pro další vývoj společnosti a podněcujeme v nich vnímání historických jevů a událostí v širších souvislostech, ne pouze samotného, izolovaného faktu. Umožníme jim samostudium, tzn. vlastní osvojování si práce se slovníky, encyklopediemi a dalšími informačními zdroji.

Kompetence k řešení problémů: Žáci se učí kritickému myšlení a schopnostem obhájit svá rozhodnutí např. tím, že porovnávají společenské jevy a procesy v naší zemi s obdobnými jevy a procesy v jiných zemích, hledají paralely mezi současnými a minulými událostmi, vyjadřují stanoviska k některým kontroverzním etapám dějin – např. únorový převrat 1948, listopadová revoluce 1989 apod.

Kompetence komunikativní: Žáci se učí formulovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a v logickém sledu. Učí se porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových

a jiných informačních prostředků např. tím, že na základě připravených podkladů z různých zdrojů odpovídají na položenou otázku, umí své stanovisko vysvětlit a s pomocí informačních materiálů zasadit do historického kontextu.

Kompetence sociální a personální: Učí se diskutovat v malé skupině a debatovat ve třídě, respektovat různá hlediska i pohledy jiných lidí. Tím je vedeme k rozvíjení úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k respektování kulturních a jiných odlišností.

Kompetence občanské: Tím, že budeme žáky podporovat v rozvíjení zájmu o minulost vlastního národa i jiných národů a v upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře, se učí respektovat, chránit a oceňovat naše tradice kulturního a historického dědictví

a projevovat pozitivní vztah k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní: Tím, že žáci sledují změny způsobu výroby v průběhu historického vývoje, uvědomují si, jaké změny přinesla průmyslové revoluce v souvislosti se vznikem nových průmyslových odvětví apod., je vedeme k získávání nových zkušeností a poznatků ze světa práce.

4.3.1.5.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

6. ročník

VDO **Výchova demokratického občana**

VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování:
principy demokracie

VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: Evropa a svět

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa

VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie

MkV **Multikulturní výchova**

MkV 1 Kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení

MKV 1 Kulturní diference: základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR
a v Evropě

MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování
různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)

MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur

MkV 3

Etnický původ: různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

7. ročník

- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: Evropa a svět
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa
- VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace
- VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie
- VMEGS 3 Jsme Evropané: evropská integrace
- MkV **Multikulturní výchova**
- MkV 1 Kulturní diference: poznání vlastního kulturního zakotvení
- MkV 1 Kulturní diference: základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě
- MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
- MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- MkV 3 Etnický původ: různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

8. ročník

- VDO **Výchova demokratického občana**
- VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost)
- VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: základní kategorie fungování demokracie
- VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: principy demokracie
- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: Evropa a svět
- VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie

- MkV **Multikulturní výchova**
 MkV 1 Kulturní diference: základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě
 MkV 1 Kulturní diference: poznání vlastního kulturního zakotvení
 MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami
 MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur

- EV **Enviromentální výchova**
 EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí)
 EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí

9. ročník

- VDO **Výchova demokratického občana**
 VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: principy demokracie
 VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
 VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: význam Ústavy jako základního zákona země

VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě
 VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa
 VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: Evropa a svět
 VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: státní a evropské symboly
 VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie
 VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace
 VMEGS 3 Jsme Evropané: evropská integrace

- MkV **Multikulturní výchova**
 MkV 1 Kulturní diference: základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě
 MkV 1 Kulturní diference: poznání vlastního kulturního zakotvení
 MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami
 MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur
 MkV 3 Etnický původ: projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

EV	Enviromentální výchova
EV 3	<u>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> : ochrana přírody a kulturních památek

4.3.1.5.2 [Výchova k občanství](#)

4.3.1.5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů

a vazeb. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání

i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní a občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

4.3.1.5.2.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách daného ročníku, ale také v posluchárně, učebně PC, multimediální učebně a na veřejném prostranství mimo školu.

4.3.1.5.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka Výchova k občanství společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a společnost přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení je rozvíjena tím, že žáci vyhledávají a třídí informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti. Používají řadu aktivačních metod (práce s textem, vyhledávání v encyklopediích), kooperativní výuku, projektovou formu výuky a motivační hry.

Kompetence k řešení problémů je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. vnímáním nejzávažnějších společenských problémů v jejich vývoji, posuzováním vlastních řešení z nejrůznějších společenských aspektů. Žáci jsou vedeni

k tvořivému přístupu k řešení problémů, k vyhledávání vhodných informací (internet, encyklopedie, autentické materiály, literatura) a rozvíjení schopnosti nalézat řešení.

Kompetence komunikativní je rozvíjena tím, že nabízí žákům dostatek možností souvisle a kultivovaně vyjadřovat své myšlenky a názory, naslouchat promluvám druhých a využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření kvalitních vztahů.

Kompetence sociální a personální rozvíjíme tím, že vytváříme žákům dostatek možností k týmové práci a možnosti vzájemně si naslouchat, pomáhat, hodnotit svoji práci i práci druhých a upevňovat mezilidské vztahy.

Kompetence občanské rozvíjíme tím, že seznamujeme žáky s našimi kulturními tradicemi a vedeme je k potřebě chránit naše historické dědictví, k prezentaci svých myšlenek a názorů a k respektování přesvědčení druhých lidí.

Kompetence pracovní vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce a k nacházení způsobů, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj.

4.3.1.5.2.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

6. ročník

OSV Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině, třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy

VDO Výchova demokratického občana

VDO 1 Občanská společnost a škola: způsoby uplatňování principů a hodnot v každodenním životě školy

7. ročník

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: můj vztah ke mně samé/mu

Sociální rozvoj

OSV 8 *Komunikace*: komunikace v různých situacích

OSV 9 *Kooperace a kompetice*: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 *Lidské vztahy*: vztahy mezi kulturami

MkV 3 *Etnický původ*: postavení národnostních menšin

MV Mediální výchova

MV 5 *Fungování a vliv médií ve společnosti*: organizace a postavení médií ve společnosti

8. ročník

VDO Výchova demokratického občana

VDO 4 *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování*: význam Ústavy jako základního zákona země

MkV 5 *Princip sociálního smíru a solidarity*: aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti

9. ročník

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 3 *Jsme Evropané*: evropská integrace, instituce EU a jejich fungování

VDO Výchova demokratického občana

VDO 2 *Občan, občanská společnost a stát*: Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občanů

VDO 3 *Formy participace občanů v politickém životě*: volební systémy a demokratické volby a politika

4.3.1.6 Člověk a příroda

4.3.1.6.1 [Fyzika](#)

4.3.1.6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Fyzika je realizován obsah vzdělávací oblasti člověk a příroda, oboru fyzika.

Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Ve vzdělávacím předmětu fyzika směřujeme výuku ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech, především při úrazu elektrickým proudem

4.3.1.6.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně a v 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

4.3.1.6.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka fyziky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a příroda přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka.

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k přímému pozorování okolní skutečnosti;

k samostatnému získávání informací z fyzikální literatury a používání těchto informací při učení; k používání odborné terminologie; k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací, jejich posouzení a vyvození závěrů; k samostatnému řešení problémových úloh a na jejich základě k posouzení vlastních výsledků svého učení;

k využívání učiva v životě, a tím k poznání smyslu učení.

Kompetence k řešení problémů: Učitel vede žáky ke kladení otázek a hledání odpovědí, zamýšlení se nad problémy; k vyhledávání informací v tabulkách, v učebnici, na internetu

a využívá je při řešení problémů; k samostatné tvorbě závěrů z pozorování, z pokusů;

k hodnocení důsledků pozitivních i negativních vlivů a jevů v přírodě; k diskusi o získaných informacích a výsledcích při praktických cvičeních; k řešení problémových úloh, společně

i samostatně; k řešení úloh z praxe; k samostatnému ověřování řešení prostřednictvím laboratorních prací.

Kompetence komunikativní: Učitel vede žáky k vyjadřování v souvislých odpovědích v písemné i mluvené formě; k respektování názorů druhých, ale zároveň k obhajobě vlastního názoru např. při diskusích; k využívání různých odborných textů, webových stránek;

k využívání diskuse při řešení úloh ve skupinách; k předkládání vlastních názorů.

Kompetence sociální a personální: Učitel vede žáky k vytváření funkčních skupin, kde se všichni členové podílejí na řešení zadaného problému; k vzájemné pomoci a společnému řešení problémů; k vzájemnému oceňování každého žáka; k oceňování nejen znalostí, ale

i přístupu, snahy, šikovnosti při praktické činnosti.

Kompetence občanské: Učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel, a tím k ochraně zdraví vlastního i ostatních lidí; k šetrnému využívání elektrické energie;

k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů; k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě; k posuzování různých energetických zdrojů z hlediska jejich vlivu na životní prostředí; k využívání fyzikálních poznatků pro ochranu základních životních podmínek; k posuzování důsledků vynálezů a lidské činnosti na životní prostředí.

Kompetence pracovní: Učitel vede žáky k správnému a bezpečnému provádění praktických cvičení.

4.3.1.6.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

6. ročník

MV

Mediální výchova

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních, využívá a zpracovává informace z medií

7. ročník

MV **Mediální výchova**

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi informativním a zábavním sdělením

9. ročník

VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

VMEGS 3 Jsme Evropané: co Evropu spojuje a co ji rozděluje

MV **Mediální výchova**

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů), chápání podstaty mediálního sdělení, pěstování kritického přístupu ke zpravodajství

4.3.1.6.2 Chemie

4.3.1.6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Chemie je realizován obsah vzdělávací oblasti člověk a příroda, oboru chemie.

Předmět Chemie se zaměřuje na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Ve vzdělávacím předmětu chemie výuka směřuje specificky ještě k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

4.3.1.6.2.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně, a to převážně v odborné učebně chemie.

4.3.1.6.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka chemie společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a příroda přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci se učí metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů a zpracovávání informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení, a to tím, že si vybavují a berou v úvahu dosavadní informace a zkušenosti, vyhledávají, třídí a zpracovávají nové informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je dávají do souvislostí a využívají je v praktickém životě, provádějí praktické pokusy, využívají výukové programy a internet, a to jak pod vedením vyučujícího, zejména však samostatně při zpracovávání vlastních prezentací. Pozorují a experimentují, odhadují výsledky experimentu, pracují s chybným předpokladem a korigují své hypotézy, vyvozují závěry, používají obecně platnou terminologii při svých činnostech i v praktickém životě, rozvíjejí schopnost abstraktního a logického myšlení zařazováním problémových úkolů, hádanek, rébusů, křížovek, referátů s chemickou tematikou, čtou s porozuměním - úkoly z mezinárodního výzkumu

PISA, testy Kalibro, Cermat, stručně se vyjadřují mezinárodním chemickým názvoslovím a chemickou symbolikou.

Kompetence k řešení problémů: Žáci se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. Učí se poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učí se základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. Žáci předpokládají, prakticky ověřují a vyvozují závěry na základě osvojených znalostí a dovedností, hledají vhodná řešení problémových úloh, odhalují chyby v textu a dále s chybou pracují, řeší doplňovačky a křížovky s chemickou tematikou, realizují projekty vycházející z reálného života.

Kompetence komunikativní: Žáci jsou vedeni k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci. Učí se stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů (ústně i písemně). Žáci při řešení úloh spolupracují, výsledky pokusů přesně komentují, stručně zapisují, vysvětlují, obhajují, popř. hledají jiná vhodná řešení, realizují projekty na předem připravená témata, které prezentují, orientují se v tabulkách a různých grafech, využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci i s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků.

Kompetence sociální a personální: Žáci jsou vedeni k osvojování dovednosti kooperace

a společného hledání optimálních řešení problémů. Spolupracují při praktickém řešení úkolů ve dvojicích i ve skupinách, třídí a statisticky zpracovávají informace. Spolupracují při výukových programech. Jsou schopni objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, požádají v případě potřeby o pomoc nebo ji sami poskytnou.

Kompetence občanské: Žáci jsou vedeni k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí se odpovědnosti za zachování životního prostředí. Respektují pravidla chování v pracovně, laboratorní řád a bezpečnostní pokyny, znají historii i současnost zneužívání chemických zbraní, ekologických havárií, ví o možnostech zneužití dostupných chemických látek. Znají jejich rizika a navrhují opatření k jejich předcházení a minimalizaci. Seznamují se s plány krizových opatření, rozhodují se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, poskytnou základní první pomoc. Chápu nutnost dodržovat základní pravidla vedoucí ke zlepšení životního prostředí a vysvětlí příčiny zhoršení životního prostředí (skleníkový efekt, ozonová díra, kyselá dešť, nutnost třídění odpadů a jejich recyklace).

Kompetence pracovní: Žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování

a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamují se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, žáci bezpečně používají laboratorní techniku i chemikálie, výsledky pokusů a pozorování zhodnocují, třídí a statisticky zpracovávají, vytváří protokoly k laboratorním pracím. Důsledně dbají na dodržování řádu pracovny, laboratorního řádu, bezpečnostních pokynů pro používání chemikálií, R a S věty (Standardní věty označující specifickou rizikovost a standardní pokyny pro bezpečné nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a nebezpečnými chemickými přípravky), chrání tím zdraví své i druhých i životní prostředí.

4.3.1.6.2.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

8. ročník

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 4	<i>Psychohygienu</i> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia ¹⁶
OSV 4	<i>Psychohygienu</i> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia ¹⁷
OSV 4	<i>Psychohygienu</i> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia ¹⁸
OSV 4	<i>Psychohygienu</i> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia ¹⁹
	Morální rozvoj
OSV 10	<i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu ²⁰
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VMEGS 2	<i>Objevujeme Evropu a svět</i> : Evropa a svět ²¹
VMEGS 2	<i>Objevujeme Evropu a svět</i> : Evropa a svět ²²
EV	Enviromentální výchova
EV 1	<i>Ekosystémy</i> : les, pole, vodní zdroje, moře a tropický deštný les, lidské sídlo, kulturní krajina ²³
EV 2	<i>Základní podmínky života</i> : voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje ²⁴
EV 2	<i>Základní podmínky života</i> : voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje ²⁵
EV 3	<i>Lidské aktivity a životní prostředí</i> : zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země) ²⁶
EV 3	<i>Lidské aktivity a životní prostředí</i> : zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země) ²⁷

¹⁶ zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem

¹⁷ zodpovědnost jednotlivce za práci s nebezpečnými prvky a sloučeninami

¹⁸ zodpovědnost za své zdraví (revize plynových spotřebičů, oxidy ve výfukových plynech, hromadná doprava)

¹⁹ osobní zodpovědnost při práci s kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci a následné zajištění lékařské pomoci

²⁰ zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu

²¹ čistota vody, vzduchu jako globální problém lidstva

²² znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva

²³ působení kyselých dešťů, smogu na zdraví a životní prostředí

²⁴ důležitost vody a vzduchu pro život

²⁵ vliv pH na vodu

²⁶ likvidace úniku škodlivých látek (ropy)

²⁷ vliv nebezpečných prvků a sloučenin na životní prostředí; nebezpečí hnojení průmyslovými hnojivy (vliv na zdroje vody, půdu, plodiny)

EV 4

Vztah člověka k prostředí: naše obec - řešení odpadového hospodářství,
naš životní styl²⁸

²⁸ nebezpečí při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů

9. ročník

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 4	<i>Psychohygienu</i> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia ²⁹
OSV 4	<i>Psychohygienu</i> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia ³⁰
OSV 4	<i>Psychohygienu</i> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia ³¹
	Morální rozvoj
OSV 10	<i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i> : zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu ³²
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VMEGS 2	<i>Objevujeme Evropu a svět</i> : Evropa a svět ³³
VMEGS 2	<i>Objevujeme Evropu a svět</i> : Evropa a svět ³⁴
EV	Enviromentální výchova
EV 2	<i>Základní podmínky života</i> : voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje ³⁵
EV 3	<i>Lidské aktivity a životní prostředí</i> : zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země) ³⁶
EV 4	<i>Vztah člověka k prostředí</i> : naše obec - řešení odpadového hospodářství, náš životní styl ³⁷
MV	Mediální výchova
MV 1	<i>Kritické čtení</i> : pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě ³⁸

²⁹ osobní zodpovědnost za bezpečnou práci s hořlavými palivy; osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky; osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, ředidla, ...); osobní zodpovědnost při práci s acetonem

³⁰ zodpovědnost za svoji výživu; osobní zodpovědnost za poškození zdraví požíváním drog; poškození zdraví užíváním alkoholu, nebezpečí vzniku závislosti

³¹ osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty

³² správné zásady při hašení požáru a jeho ohlášení hasičům

³³ závislost světového hospodářství na těžbě ropy

³⁴ poškození ozonové vrstvy jako globální problém lidstva; plasty jako globální problém lidstva; znečištění vod saponáty jako globální problém lidstva

³⁵ CO₂, CH₄ jako skleníkové plyny, SO₂ – produkt při spalování uhlí, kyselá dešť

³⁶ význam sběru starého železa a dalších kovů jako průmyslové suroviny; nebezpečí havárie při výrobě a přepravování ropy; znečištění životního prostředí rozpouštědly, ředidly, ...; nakládání se zbytky organických rozpouštědel, acetonu, ...; plasty v odpadech, význam recyklace; znečištění vod saponáty

³⁷ vliv koroze na hospodářské ztráty

³⁸ informace a názory v médiích k problému drog

4.3.1.6.3 Přírodopis

4.3.1.6.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Přírodopis je realizován obsah vzdělávací oblasti člověk a příroda, oboru přírodopis.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí poznávat živou i neživou přírodu, zákonitosti její rovnováhy a objevují její důležitost pro člověka. Ve vzdělávacím předmětu přírodopis směřujeme výuku ještě specificky k:

- poznávání podstaty, projevů a podmínek existence života
- získání základních poznatků o vlastním těle
- vytváření názoru o jedinečnosti postavení člověka v přírodě a jeho odpovědnosti za zachování rozmanitosti přírody
- získávání orientace v ekologických problémech a osvojování znalostí a dovedností, které vedou k jejich řešení
- využívání osvojených poznatků a dovedností pro řešení problémů v praktickém životě, především k ochraně svého zdraví a k péči o přírodu
- rozvíjení a prohlubování zájmu o přírodu a lásky k ní

4.3.1.6.3.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 8.ročníku dvě hodiny týdně a v 9. ročníku jednu hodinu týdně, a to převážně v odborné učebně přírodopisu.

4.3.1.6.3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka přírodopisu společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a příroda přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k přímému pozorování okolní skutečnosti;

k samostatnému získávání informací z literatury a k používání těchto informací při učení;

k používání odborné terminologie; k hledání souvislostí mezi novými a již dříve poznanými fakty; k hledání mezipředmětových souvislostí; k vyhledávání a třídění informací

o organismech, aktivní práci s klíči; k samostatnému využívání lupy, mikroskopu;

k samostatnému řešení problémových úloh a na jejich základě k posouzení vlastních výsledků svého učení; k využívání učiva v životě, a tím k poznání smyslu učení.

Kompetence k řešení problémů: Učitel vede žáky ke kladení otázek a hledání odpovědí, zamýšlení se nad problémy; k vyhledávání informací v literatuře, v učebnici, na internetu a využívá je při řešení problémů; k samostatnému zpracování individuálních nebo skupinových referátů; k prezentaci a hodnocení vytvořených referátů; k samostatné tvorbě závěrů z pozorování, z pokusů; k hodnocení důsledků pozitivních i negativních vlivů a jevů v přírodě; k diskusi o získaných informacích a výsledcích při praktických cvičeních; k řešení problémových úloh, společně i samostatně; k řešení úloh z praxe; k samostatnému ověřování řešení prostřednictvím laboratorních prací.

Kompetence komunikativní: Učitel vede žáky k vyjadřování v souvislých odpovědích v písemné i mluvené formě; k popisu přírody, jejích proměn, změn a důsledků těchto změn pro budoucnost; k respektování názorů druhých, ale zároveň k obhajobě vlastního názoru např. při diskusích; k využívání různých odborných textů, webových stránek; k využívání diskuse při řešení úloh ve skupinách.

Kompetence sociální a personální: Učitel vede žáky k vytváření funkčních skupin, kde se všichni členové podílejí na řešení zadaného problému; k vzájemné pomoci a společnému řešení problémů; k vzájemnému oceňování každého žáka; k oceňování nejen znalostí, ale i přístupu, snahy, šikovnosti při praktické činnosti; k předkládání vlastních názorů.

Kompetence občanské: Učitel vede žáky k poskytnutí první pomoci; k dodržování bezpečnostních pravidel, a tím k ochraně zdraví vlastního i ostatních lidí; k ohleduplnosti k lidem hendikepovaným, ke starším, nemocným a těhotným ženám; k odpovědnosti lidí za zdravé životní prostředí, za ochranu jednotlivých organismů, ale i rozmanitosti druhové; k chápání vztahů v přírodě a nutnosti její ochrany.

Kompetence pracovní: Učitel vede žáky k správnému a bezpečnému provádění praktických cvičení; k správnému provádění úkonů zachraňujících život; k vytváření správných pracovních návyků včetně odpočinku.

4.3.1.6.3.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

6. ročník

EV **Enviromentální výchova**

EV 1 Ekosystémy: vodní zdroje

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, ekosystémy – biodiverzita, energie

EV 3 Lidské aktivity a životní prostředí: zemědělství a životní prostředí

EV 4 Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví

7. ročník

EV **Enviromentální výchova**
EV 1 *Ekosystémy*: les, pole, kulturní krajina

8. ročník

EV **Enviromentální výchova**
EV 4 *Vztah člověka k prostředí*: prostředí a zdraví

9. ročník

EV **Enviromentální výchova**
EV 1 *Ekosystémy*: kulturní krajina
EV 2 *Základní podmínky života*: půda, přírodní zdroje
EV 3 *Lidské aktivity a životní prostředí*: ochrana přírody
EV 3 *Lidské aktivity a životní prostředí*: změny v krajině

4.3.1.6.4 Zeměpis

4.3.1.6.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Zeměpis je realizován v oblasti člověk a příroda. Vzdělávání se v zeměpise směřuje k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod, získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí, dále k rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka, rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování a k aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

V hodinách zeměpisu mohou být dobře realizovány formy a metody práce, které vedou žáky ke společné skupinové práci a k realizaci projektů na zajímavá zeměpisná témata, při kterých žáci mohou například čerpat ze svých vlastních zkušeností z cest, encyklopedií, zeměpisných publikací, časopisů, cestopisů a map.

Předmět Zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty ze vzdělávací oblasti člověk příroda - přírodopis, fyzika a chemie. Navazuje na získané znalosti a dovednosti v těchto předmětech, prohlubuje je nebo je dává do geografických souvislostí. Další mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i v předmětech z jiných vzdělávacích oblastí, a to v předmětech matematika, dějepis nebo výpočetní technika.

4.3.1.6.4.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět od šestého do devátého ročníku. V 6., 7. a 9. ročníku je týdenní dotace zeměpisu 2 hodiny, v 8. ročníku 1 hodinu.

Výuka zeměpisu probíhá obvykle v kmenových třídách, avšak k výuce může být vhodně využívána počítačová učebna (možnosti výukových programů, internetu) a vizuální učebna (možnosti dataprojektoru, zpětného projektoru). Dále je výuka doplněna zeměpisnými exkurzemi a vycházkami do okolí školy.

4.3.1.6.4.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka zeměpisu přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti, žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry, žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení.

Kompetence sociální a personální: Žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání.

Kompetence občanské: Žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu, žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace, žáci chápou základní

environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje.

Kompetence k řešení problémů: Žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení, žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní: Žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují.

4.3.1.6.4.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

6. ročník

- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá:* rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- EV **Enviromentální výchova**
EV 1 *Ekosystémy:* tropický deštný les
EV 2 *Základní podmínky života:* voda, ovzduší, půda, ekosystémy

7. ročník

- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá:* život dětí v jiných zemích
VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá:* lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
VMEGS 2 *Objevujeme Evropu a svět:* evropské krajiny
VMEGS 2 *Objevujeme Evropu a svět:* Evropa a svět
VMEGS 2 *Objevujeme Evropu a svět:* státní evropské symboly
VMEGS 2 *Objevujeme Evropu a svět:* život Evropanů a styl života v evropských rodinách
VMEGS 2 *Objevujeme Evropu a svět:* životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
VMEGS 3 *Jsme Evropané:* evropská integrace
- MkV **Multikulturní výchova**
MkV 1 *Kulturní diference:* poznávání vlastního kulturního zakotvení
MkV 1 *Kulturní diference:* respektování zvláštností různých etnik
MkV 1 *Kulturní diference:* základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě
MkV 4 *Multikulturalita:* multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti

8. ročník

- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá: místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu*
- VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě*
- VMEGS 2 *Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa*

MkV **Multikulturní výchova**

- MkV 2 *Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)*
- MkV 3 *Etnický původ: různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa*

9. ročník

VDO **Výchova demokratického občana**

- VDO 2 *Občan, občanská společnost a stát: základní principy a hodnoty demokratického a politického systému*
- VDO 4 *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie*
- VDO 4 *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: principy demokracie*
- VDO 4 *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: základní kategorie fungování demokracie*
- VDO 4 *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: význam Ústavy jako základního zákona země*
- VDO 4 *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti*

EV **Enviromentální výchova**

- EV 1 *Ekosystémy: lidské sídlo - město - vesnice*
- EV 1 *Ekosystémy: kulturní krajina*
- EV 2 *Základní podmínky života: přírodní zdroje*
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí: zemědělství a životní prostředí*
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí*
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí: průmysl a životní prostředí*
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí: změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)*
- EV 4 *Vztah člověka k prostředí: nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi)*

4.3.1.7 Umění a kultura

4.3.1.7.1 [Hudební výchova](#)

4.3.1.7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radostí, zábavy a citových prožitků, seberealizace, ale i týmové spolupráce, při které se žáci učí poznávat krásu umění, vážit si schopností druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii i tvůrčí schopnosti. Měla by kladně motivovat žáka, navozovat dobrou náladu, zbavovat žáky agresivity a rozvíjet zdravý životní styl. Hudba ovlivňuje harmonický duševní rozvoj. Žáci by se měli naučit využívat hudební činnosti i při výtvarné, tělesné, ale i literární výchově.

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje především k rozvoji žákovy celkové hudebnosti, k vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit. Učí žáka chápat hudební jazyk jako specifickou formu komunikace. Žáci získávají orientaci v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti, učí se chápat různorodé hudební kultury různých národů a národností.

Z hlediska obsahu je výuka na druhém stupni diferenciována. V 6. a 7. ročníku je zaměřena především na zpěv, hru na jednoduché hudební nástroje a hudebně pohybovou výchovu. Svůj hudební projev žáci postupně kultivují a vytvářejí si na něj kritický náhled. V 8. a 9. ročníku žáci získávají ucelený přehled o dějinách hudby. Konkrétní hudební materiál (písňe, poslechové skladby, apod.) volí vždy učitel dle dispozic a zájmů konkrétní třídy.

4.3.1.7.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně na 1. i 2. stupni. Výuka probíhá v odborné učebně – posluchárně, ve třídě s pianinem nebo v divadelní třídě. Při výuce je možno využít audiovizuální techniku, základní dostupné vyučovací pomůcky, nástroje Orfeova instrumentáře. Využívají se mezipředmětové vztahy, především s předmětem tělesná výchova a výtvarná výchova. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

1. vokální činnosti – práce s dechem a hlasem, kultivace pěveckého a mluveného projevu, rozšiřování hlasového rozsahu
2. instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a tvorbě
3. hudebně pohybové činnosti – ztvárnění hudby pohybem, tancem a gesty
4. poslechové činnosti – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

4.3.1.7.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka hudební výchovy přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase; podle individuálních schopností a dovedností vyhledává a třídí informace; používá obecně užívané hudební termíny; získané znalosti propojuje do souvislostí. Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch; vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací; vede žáky k používání odborné terminologie; vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi; vede žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů; stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu.

Kompetence k řešení problémů: Žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny a některé hudební nástroje v proudu znějící hudby, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; sleduje různé žánry hudebního proudu, jejich významné sémantické prvky, srovnává je, slovně charakterizuje, hledá spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávaného hudebním dílem; samostatně a kriticky přemýšlí, zpracovává a řeší různé náměty a úkoly, rozpozná problém a hledá nejvhodnější způsob řešení. Učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků; vede žáky k vzájemnému naslouchání; vede žáky ke správným způsobům řešení problémů; s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Kompetence komunikativní: Žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem; reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie; při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor a vhodnou formou ho obhájit, tolerovat názor druhých. Učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků; vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky; zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat; zajímá se o náměty a názory žáků.

Kompetence sociální a personální: Žák je veden ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby; efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných, učí se vzájemnému naslouchání; snaží se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních; respektuje pravidla při práci v týmu, dodržuje je a svou pracovní činností kladně ovlivňuje kvalitu práce. Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání; vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé; vyžaduje dodržování pravidel slušného chování; umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské: Žák chrání a oceňuje naše kulturní tradice; aktivně se zapojuje do kulturního dění. Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků; vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění; vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.

Kompetence pracovní: Žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu; je veden ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a k dodržení vymezených pravidel; vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem. Učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků; vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů; vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení; vyžaduje dodržování dohodnuté kvality práce, postupů a termínů.

4.3.1.7.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

1. – 5. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj
OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění

6. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj
OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)
- Sociální rozvoj**
OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov
OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

MkV

- Multikulturní výchova**
MkV 1 Kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení
MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)

7. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj
OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)
- Sociální rozvoj**
OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov
OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
- Morální rozvoj**
OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot
- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: lidová slovesnost a tradice národů Evropy
VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

MkV

Multikulturní výchova

MkV 1

Kulturní difference: poznávání vlastního kulturního zakotvení

MkV 2

Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)

8. ročník

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 1	<u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OSV 5	<u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)
	Sociální rozvoj
OSV 8	<u>Komunikace</u> : řeč těla, řeč zvuků a slov
OSV 9	<u>Kooperace a kompetice</u> : rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
	Morální rozvoj
OSV 11	<u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VMEGS 1	<u>Evropa a svět nás zajímá</u> : lidová slovesnost a tradice národů Evropy
VMEGS 3	<u>Jsme Evropané</u> : kořeny a zdroje evropské civilizace
MkV	Multikulturní výchova
MkV 1	<u>Kulturní diference</u> : poznávání vlastního kulturního zakotvení
MkV 2	<u>Lidské vztahy</u> : vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)

9. ročník

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 1	<u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OSV 5	<u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)
	Sociální rozvoj
OSV 8	<u>Komunikace</u> : řeč těla, řeč zvuků a slov
OSV 9	<u>Kooperace a kompetice</u> : rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
	Morální rozvoj
OSV 11	<u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VMEGS 1	<u>Evropa a svět nás zajímá</u> : lidová slovesnost a tradice národů Evropy
MkV	Multikulturní výchova

MkV 1	<i>Kulturní diference</i> : poznávání vlastního kulturního zakotvení
MkV 2	<i>Lidské vztahy</i> : vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)

4.3.1.7.2 Výtvarná výchova

4.3.1.7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Výtvarná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti umění a kultura, oboru výtvarná výchova a část obsahu vzdělávací oblasti člověk a svět práce, oboru člověk a svět práce a oboru využití digitálních technologií.

Předmět Výtvarná výchova umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu.

Výtvarná výchova by měla být předmětem uvolnění, radostí, zábavy a citových prožitků, seberealizace, ale i týmové spolupráce, při které se žáci učí poznávat krásu umění, vážit si schopností druhých lidí, rozvíjet svou fantazii i tvůrčí schopnosti. Měla by kladně motivovat žáka, navozovat dobrou náladu, zbavovat žáky agresivity a rozvíjet zdravý životní styl. Výtvarné umění ovlivňuje dušení harmonický rozvoj.

Vzdělávání v oboru výtvarná výchova směřuje především k rozvoji žákovy celkového výtvarného nadání, k vnímání výtvarných děl jako důležité součásti života jedince a celé společnosti.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností

s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se

s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a v odpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na výtvarné umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující vznik děl. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a tak přispívají k osobitějšímu a originálnějšímu

sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci

s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K

jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

4.3.1.7.2.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má následující časovou dotaci:

v prvním ročníku 1 hodinu týdně,

ve druhém a třetím ročníku 2 hodiny týdně,

ve čtvrtém a pátém ročníku 1 hodinu týdně,

v šestém a sedmém ročníku 2 hodiny týdně a

v osmém a devátém ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách, avšak k výuce může být vhodně využívána i počítačová učebna (možnosti výukových programů, internetu) a vizuální učebna (možnosti dataprojektoru, zpětného projektoru).

Při výuce je možno využít audiovizuální techniku a základní dostupné vyučovací pomůcky.

Využívají se mezipředmětové vztahy.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání.

4.3.1.7.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka výtvarné výchovy přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence kučení: Žáci se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech a praktickém životě; učitel vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká, a to jak v rámci zprostředkování školou, tak i s přesahem do každodenního života. Žáci se učí operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; tím, že učitel přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců, učí je porovnávat různé druhy vizuálního

vyjadřování z hlediska jejich kontextu, účelu i estetického působení, vřazovat poznatky ze světa výtvarného umění a širší vizuální kultury do vlastního systému chápání a užívání symbolické výtvarné řeči a na základě toho jim pomáhá vytvářet si komplexnější pohled především na společenské a kulturní jevy. Žák se učí samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; učitel vede žáky k tvořivému zpracování podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky a k vyhledávání nejvhodnějších forem pro vyjádření svých zážitků, k porovnávání výsledků své práce s výsledky práce ostatních a k vytváření úsudku o vlastním výtvarném vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů: Žáci se učí vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení; učitel vede žáky k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik. Žáci se učí samostatně řešit problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívají při řešení empirické a tvořivé postupy; učitel pobízí k experimentování a k nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu. Žák sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se být schopen obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; učitel vede žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součásti osobní výpovědi.

Kompetence komunikativní: Žáci se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu; učitel vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu. Žák se učí naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat; učitel rozvíjí dovednost vyslechnout v diskusi názor ostatních a vyslovit a obhájit vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění a obecné vizuální kultury. Žák se učí rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; učitel jej vede k vědomému využívání postupů, technik a materiálů z široké oblasti vizuálního vyjadřování pro vlastní tvůrčí vyjádření v rámci zadaných úkolů i pro vyjádření vlastní osobní výpovědi. Žák se učí využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; učitel žáka vede k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření a jejich kombinací.

Kompetence sociální a personální: Žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce; učitel je vede k práci ve dvojici i ve skupině, učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině, ocenit svůj přínos ke zdaru společné práce. Učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska; učitel žáka učí vyslovit a obhájit svůj názor, stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého. Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel poskytuje prostor k prezentaci

vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, učí žáky přijmout i kritiku a nesouhlas.

Kompetence občanské: Žáci se učí respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí; učitel učí žáky v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež jim není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost. Učí je respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění; učitel učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako jedinečný výsledek duševního úsilí a práce, propojující naši současnou kulturu s jejím historickým základem.

Kompetence pracovní: Žáci se učí používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovny výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách; tím učitel vytváří možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci žáků.

4.3.1.7.2.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

1. období

OSV	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj
OSV 1	<u>Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů
OSV 2	<u>Sebepoznání a sebepojetí:</u> moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
OSV 4	<u>Psychohygiena</u>
OSV 5	<u>Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
	Sociální rozvoj
OSV 8	<u>Komunikace:</u> řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického i aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

2. období

OSV	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj
OSV 1	<u>Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů
OSV 2	<u>Sebepoznání a sebepojetí:</u> já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem

- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace
OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

- OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického i aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1 Kulturní diference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik
MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MV Mediální výchova

- MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)

3. období

6. ročník

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem
OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

- OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického i aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

MkV **Multikulturní výchova**
MkV 2 *Lidské vztahy*: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MV **Mediální výchova**
MV 6 *Tvorba mediálního sdělení*: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

7. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj

OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí*: já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem

OSV 5 *Kreativita*: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

OSV 8 **Sociální rozvoj**
Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického i aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

MkV **Multikulturní výchova**
MkV 2 *Lidské vztahy*: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MV **Mediální výchova**
MV 6 *Tvorba mediálního sdělení*: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

8. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj

OSV 1 *Rozvoj schopností poznávání*: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

Sociální rozvoj

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Morální rozvoj

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

MkV

MkV 1 Multikulturní výchova
Kulturní diference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik

MV

MV 1 Kritické vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu k reklamě; hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora

v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média

9. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

Sociální rozvoj

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Morální rozvoj

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

MkV **Multikulturní výchova**

MkV 1 Kulturní diference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik

MV **Mediální výchova**

MV 1 Kritické vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu k reklamě; hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora

v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média

4.3.1.8 Člověk a zdraví

4.3.1.8.1 Tělesná výchova

4.3.1.8.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Tělesná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti člověk a zdraví, oboru tělesná výchova

Předmět Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro

podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Příležitostí pro pozitivní hodnocení bez ohledu na míru pohybového nadání je vyrovnávání žáka s přiměřenou zátěží, nutnou k dosažení efektu superkompenzace jako způsobu zvyšování výkonnosti a odolnosti organismu při sportovním i pracovním výkonu.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 3 tematických okruhů:

- a) činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- b) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- c) činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

4.3.1.8.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, průpravnou část a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází

k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Hodinová dotace je následující: 2 hodiny týdně na prvním stupni, 3 hodiny týdně v 6. ročníku, 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. ročníku.

4.3.1.8.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka tělesné výchovy přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci poznávají vlastní pohybové schopnosti a dále je individuálně rozvíjejí; prožívají souvislosti mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou; systematicky sledují vývoj vlastní fyzické zdatnosti.

Kompetence k řešení problémů: Žáci přemýšlí o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledají tréninkové cesty k jeho odstranění; hledají vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní: Žáci vyslechnou a přijmou pokyny vedoucího družstva. Učitel otevírá prostor diskusi o taktice družstva; pořizuje záznamy a obrazové materiály ze sportovních činností a prezentuje je.

Kompetence sociální a personální: Žáci dodržují pravidla fair play; prezentují a podporují myšlenky olympijského hnutí; rozvíjí spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva; rozdělují a přijímají úkoly v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské: Žáci podporují aktivní sportování; objasní a podají příklady potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách; ovládají první pomoc při úrazech lehčího charakteru; seznámí se se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.

Kompetence pracovní: Žáci znají příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v životě. Učitel vyhledává možná rizika při pohybových činnostech a hledá cesty jejich minimalizace; zpracovává a prezentuje naměřené výkony.

4.3.1.8.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

1. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj

OSV 4 *Psychohygienu*: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

Sociální rozvoj

OSV 7 *Mezilidské vztahy*: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc

MkV **Multikulturní výchova**

MkV 2 *Lidské vztahy*: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost

2. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj
OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: dovednosti cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Sociální rozvoj
OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc

MkV
MkV 2 **Multikulturní výchova**
Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost

3. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: dovednosti cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

4. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 4 Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

Sociální rozvoj

OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc

Morální rozvoj

OSV 11 Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.

5. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: dovednosti cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

- OSV 4 Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
- Sociální rozvoj**
- OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- Morální rozvoj**
- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.

6. – 9. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
- Osobnostní rozvoj**
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: dovednosti cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

4.3.1.8.2 [Výchova ke zdraví](#)

4.3.1.8.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem

k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. V předmětu Výchova ke zdraví je realizován obsah vzdělávací oblasti člověk a zdraví.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

4.3.1.8.2.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Výuka bude realizována v odborných učebnách umístěných v prostorách školy a je určena všem žákům 6. a 9. ročníku, tedy chlapcům i dívkám.

Vyučovací předmět má vymezenou jednu hodinu týdně.

4.3.1.8.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka výchovy ke zdraví společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověk a zdraví přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se metodám jak vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě; žáci diskutují a dávají do souvislostí vztah mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, provádějí praktické činnosti (poskytnutí adekvátní první pomoci, příprava zdravého jídelníčku, osvojení relaxačních a kompenzačních technik, sociální dovednosti), využívají výukové programy, internet a uplatňují osvojené modely chování směřující k vybudování pozitivního vztahu ke zdravému životnímu stylu a k odpovědnosti za své zdraví a zdraví svých spoluobčanů.

Kompetence k řešení problémů: Učí se kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a obhájit je. Je veden k uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a učí se zhodnotit výsledky svých činů; předpokládá, prakticky si ověřuje a vyvozuje závěry na základě osvojených znalostí a dovedností. Rozvíjí vlastní tvořivost. Přijímá odpovědnost za provedenou práci .

Kompetence komunikativní: Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat; zapojit se účinně do diskuse, obhájit svůj názor a vhodně argumentovat; vyhodnotit na základě svých znalostí a zkušeností manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt a přitom uplatnit osvojené komunikační dovednosti, vyjádřit vlastní názor k problematice zdraví a diskutovat o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a v nejbližším okolí .

Kompetence sociální a personální: Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty; je schopen objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, spolupracovat při programech podpory zdraví, na projektech a v situacích ohrožujících zdraví nebo při mimořádných událostech.

Kompetence občanské: Učí se zodpovědně rozhodovat podle dané situace a poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka. Zná rizika spojená se zneužíváním návykových látek a jejich vliv na životní perspektivu mladého člověka, souvislosti mezi složením stravy a způsoby stravování v souvislosti s rozvojem civilizačních nemocí, seznámí se s plány krizových opatření, zná historii zneužívání chemických zbraní, přírodních a ekologických havárií. Navrhuje opatření k jejich odstranění nebo minimalizaci. Dodržuje zásady ochrany životního prostředí. Rozvíjí zásady správných pohybových aktivit. Chápe nutnost vlastní ochrany zdraví jako předpoklad pro svůj zdárný vývoj.

Kompetence pracovní: Učí se přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot; v případě potřeby poskytne první pomoc, vyhledá odbornou

pomoc sobě nebo druhým. Usiluje o aktivní podporu zdraví, bezpečné prostředí ve škole, v dopravě a při různých činnostech. Dodržuje zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, režim

dne, stravovací návyky. Je veden k zodpovědnému chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (při sportu, na pracovišti, v domácnosti, v dopravě atd.)

4.3.1.8.2.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

6. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj
- OSV 2 Sebezpoznání a sebezpojetí: moje tělo, moje psychika, můj vztah ke mně samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebezpojetí
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání
- Sociální rozvoj**
- OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, re-spektování, podpora, pomoc
- OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy
- OSV 8 Komunikace: dialog, komunikace v různých situacích
- Morální rozvoj**
- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích
- VMEGS **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: život Evropanů a styl života v evropských rodinách
- EV **Environmentální výchova**
- EV 4 Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví

9. ročník

- OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj
- OSV 4 Psychohygienu: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládnutí stresových situací, hledání pomoci při potížích
- Sociální rozvoj**
- OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
- Morální rozvoj**

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.
- MV **Mediální výchova**
- MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, rejstřík konverzačních témat, vliv médií na postoje a chování

4.3.1.9 Člověk a svět práce

4.3.1.9.1 [Pracovní činnosti](#)

4.3.1.9.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Pracovní činnosti je realizován obsah vzdělávací oblasti člověk a svět práce.

Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů: práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce a příprava pokrmů.

Na 2. stupni je rozdělen do okruhů: práce s technickými materiály, design a konstruování, příprava pokrmů a svět práce.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

4.3.1.9.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 7. ročníku a 9. ročníku. Časová dotace je 1 hodina týdně.

Tematické okruhy jsou vyučovány společně.

Výuka skupin probíhá v kmenových třídách, ve školní dílně, školní kuchyňce a částečně také na okrasných záhoncích v okolí školy.

4.3.1.9.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka pracovních činností přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci plánují, organizují a řídí vlastní práci; chápou důležitost dalšího studia a celoživotního učení; efektivně využívají získané informace v praktickém životě; vytvářejí si pozitivní vztah k práci. Učitel přesně stanoví postup a výsledek samostatné práce, umožňuje žákům získávat různými způsoby informace o dalším studiu a povoláních.

Kompetence k řešení problémů: Žáci činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých rozhodnutí zhodnotí. Učitel poskytuje potřebné informace, vede diskusi žáků při řešení problémů, dává žákům dostatečný prostor pro samostatnou tvořivou práci.

Kompetence komunikativní: Žáci rozumí různým typům textů a záznamů, hlavně schematickým nákresům, technickým výkresům, využívají je pro samostatnou práci i pro aktivní zapojení do práce ve skupině. Učitel průběžně seznamuje žáky s potřebnými texty a způsobem čtení technických výkresů; práce žáků je závislá na porozumění textům a „přečtení“ technického výkresu.

Kompetence sociální a personální: Žáci účinně spolupracují ve skupině, pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce přijetím role ve skupině, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají, chápou potřebu efektivně spolupracovat při plnění daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých, respektují různé postupy a hlediska a dokáží si z nich vzít poučení, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samých. Učitel přesně vymezí rozsah práce pro skupinu žáků, pomáhá rozdělit pracovní role ve skupině, poskytne pomoc, pokud o ni žáci požádají, výstižně a objektivně zhodnotí práci skupiny i jednotlivých členů.

Kompetence občanské: Žáci chápou základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje. Učitel při vhodných příležitostech seznamuje žáky s problémy životního prostředí, vštěpuje žákům principy chování vedoucí k trvale udržitelnému rozvoji.

Kompetence pracovní: Žáci používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, při pracovní činnosti chrání své zdraví a zdraví druhých, využívají získané znalosti a zkušenosti k vlastnímu rozvoji i k přípravě na budoucnost, činí uvážlivá rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření, orientují se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápou podstatu, riziko a cíl podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení. Učitel seznámí žáky s bezpečností práce, s řádem odborných pracoven, dílen i pozemků, dbá na to, aby používané nástroje a vybavení nebyly poškozené nebo nebezpečné; žáci jsou informováni o dalších možnostech studia, jsou seznámeni se základy podnikání.

4.3.1.9.1.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

1. a 2. období

OSV **Osobnostní a sociální výchova**
Osobnostní rozvoj

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.

OSV 7 Mezilidské vztahy: vztahy a naše třída

3. období

6. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.

OSV 7 Mezilidské vztahy: vztahy a naše třída

7. ročník

EV **Enviromentální výchova**

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: odpady a hospodaření s nimi

4.3.2 Povinně volitelné předměty

4.3.2.1 Dramatická výchova

4.3.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Dramatická výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, zábavy a citových prožitků, seberealizace, ale i týmové spolupráce, při které se žáci učí poznávat krásu dramatického umění, vážit si schopností druhých lidí, rozvíjet svou fantazii i tvůrčí schopnosti. Měla by kladně motivovat žáka, navozovat dobrou náladu, zbavovat žáky agresivity a rozvíjet zdravý životní styl. Dramatické umění ovlivňuje harmonický duševní rozvoj.

Žáci se v dramatické výchově seznamují s výrazovými prostředky divadla. Osvojují si verbální i nonverbální komunikaci, učí se ovládnout vymezený prostor (jeviště), modulují hlas, pracují s dechem. Se získanými dovednostmi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Dramatická výchova pracuje s verbálními, nonverbálními, vizuálními a zvukovými (hudebními) systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

4.3.2.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má následující časovou dotaci: ve druhém a třetím ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá obvykle v divadelní učebně, ale může k ní být vhodně využívána i kmenová třída ročníku.

4.3.2.2 Přípravný zpěv

4.3.2.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Přípravný zpěv by měl být předmětem uvolnění, radosti, zábavy a citových prožitků, seberealizace, ale i týmové spolupráce, při které se žáci učí poznávat krásu umění, vážit si schopností druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii i tvůrčí schopnosti. Měl by kladně motivovat žáka, navozovat dobrou náladu, zbavovat žáky agresivity a rozvíjet zdravý životní styl. Hudba ovlivňuje harmonický duševní rozvoj.

Vzdělávání v oboru přípravný zpěv směřuje především k rozvoji žákovy celkové hudebnosti, k vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit. Učí žáka chápat zpěv jako specifickou formu komunikace. Žáci získávají orientaci v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti, učí se chápat různorodé hudební kultury různých národů a národností.

4.3.2.2.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má následující časovou dotaci: ve druhém a třetím ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá obvykle v kmenové třídě ročníku nebo v posluchárně. K výuce ale může být vhodně využívána i divadelní třída.

4.3.2.3 Výtvarné činnosti

4.3.2.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Náplní tohoto volitelného předmětu je rozšířit výtvarné možnosti žáků a umožnit jim naučit se lépe ovládat základy kreslení, malování a jiných výtvarných technik, dále umožnit jim zvýšit jejich zručnost, výtvarné cítění a uplatnit vlastní subjektivitu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování.

Rozšiřující vzdělávání ve výtvarné oblasti přináší žákům bližší osvojování si okolního světa z pohledu estetického cítění. U žáků dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti k uměleckému dílu, zároveň k sobě samému a k okolnímu světu, umožňuje jim rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

Výtvarné činnosti umožňují učitelům využívat technik, které při hodinách výtvarné výchovy nemůže běžně použít, umožňují pracovat na dlouhodobých výtvarných projektech, pomáhají lépe poznat žáky, jejich vzájemné vztahy a jejich vztah k práci.

Zdařené výtvarné práce žáků budou prezentovány na školních výstavkách, na tradiční školní vánoční a velikonoční výstavě určené široké veřejnosti, dále mohou být zaslány do různých výtvarných soutěží.

Z výtvarných technik učitel může využívat: vystřihování z papíru, výrobky z papíru, práce s krepovým papírem, koláž, muchláž, malba vodovými barvami, temperami, akvarelovými barvami, kresba tužkou, uhlem, rudkou, tuší, pastelkami,

suchými křídami a voskovkami, práce s textilem, základy tkaní a drhání, malba, kresba a tisk na tkaniny, jednoduché textilní výrobky, práce s přírodními materiály, práce s lepidlem a klovatinou, tisk, modelování z plastelíny, moduritu, keraplastu, keramické hlíny a slaneho těsta, drátkování, výroba jednoduchých šperků, práce s barvami na sklo, s barvami na mramorování, na textil, na hedvábí, práce s barvami na ubrouskovou techniku nebo používání různých doplňků určených k ozdobě a k zdobení výrobku aj.

Jako téma učitel může zvolit: lidová tvořivost vycházející z tradic našeho státu nebo tradic blízkého okolí našeho bydliště, nové a moderní techniky ve výtvarných činnostech, ovládání teorie barev, základy kaligrafie, prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru, uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření, reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly, smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama aj.

4.3.2.3.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarné činnosti jsou realizovány jako povinně volitelný předmět určený pro čtvrtý a pátý ročník základní školy. Probíhají 1 hodinu týdně v pracovních výtvarných výchovách nebo v určené kmenové třídě. Výuka může být vhodně doplněna vycházkami do okolí školy, návštěvami výstav výtvarného umění, muzeí, hradů a zámků.

4.3.2.4 [Sportovní hry](#)

4.3.2.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Sportovní hry jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu. Dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

V předmětu se vyučují základy sportovních her (míčové hry a pohybové hry) s větším zaměřením na florbal.

Na prvním stupni je výstupem žákovy spolupráce při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích. Žák vytváří varianty osvojených pohybových her,

umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblink. Rozlišuje míč na basketbal a volejbal. Učí se ovládat hru s basketbalovým míčem, nacvičuje střelbu na koš. Zná základní pravidla košíkové, malé kopané, házené, florbalu a řídí se jimi. Je schopen soutěžit v družstvu. Umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo. Poznává a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, jedná v duchu fair-play, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.

Při florbalu odehraje míč tahem a příklepem, dokáže přihrát spoluhráči a naběhnout si pro přihrávku, předvede střelbu po vedení míče, spolupracuje se svými spoluhráči při hře, ovládá základní pravidla florbalu.

Na druhém stupni je potom výstupem žákovy vysvětlení významu sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení a improvizace. Žák vyjmenuje základní pravidla sportovních her. Vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her. Používá základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště a nejznámější sportovní hry. Zvolí taktiku hry a dodržuje ji (za pomoci spoluhráčů, učitele). Dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování.

Při fotbalu zvládá základní herní činnosti jednotlivce (výběr místa, vhažování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče). Vysvětlí a uplatňuje ve hře základní herní systémy (postupný útok, rychlý protiútok). Vyjmenuje základní herní kombinace a využívá je ve hře.

Při basketbalu zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozeskok, krytí útočníka s míčem a bez míče, clonu, blok). Používá při hře herní kombinace. Používá při hře osobní a zónovou obranu. Využívá ve hře střelbu po dvojtaktu.

Při volejbale umí vysvětlit základy herních systémů (střední hráč u sítě je nahrávačem, nahrávač na kůlu). Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (odbití obouruč vrchem, spodem, jednoruč, přihrávka, nahrávka, podání spodní a vrchní, blok, smeč).

Při házené umí vysvětlit a uplatnit ve hře základní herní systémy (postupný útok, rychlý protiútok). Vyjmenuje základní herní kombinace a využívá je ve hře. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka, střelba, krytí útočníka s míčem a bez míče).

Při florbalu zvládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba). Zvládá utkání 4+1. Odehraje míč tahem a příklepem, dokáže přihrát spoluhráči a naběhnout si pro přihrávku, předvede střelbu po vedení míče, spolupracuje se svými spoluhráči při hře, umí realizovat standardní situace, ovládá základní pravidla florbalu.

4.3.2.4.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Sportovní hry jsou realizovány ve 4. - 5. ročníku (výběr žáků) a v 8. - 9. ročníku (výběr hráčů). Časová dotace je jedna hodina týdně.

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, popř. na hřišti. Používají vhodné sportovní oblečení a obuv. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce.

4.3.2.5 Ekologické praktikum

4.3.2.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Ekologické praktikum je povinně volitelný předmět, jehož obsah prohlubuje znalosti ze vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Mezi hlavní cíle patří poznávání souvislostí mezi různými ději v přírodě, mezi stavem přírody a lidskou činností a poznávání vlivů lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Žáci se učí poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Rozvíjí dovednosti pozorovat, vyhledávat informace, syntetizovat a analyzovat, shrnovat a vytvářet závěry, hledat různá řešení, porovnávat je a hodnotit.

Ve vzdělávacím předmětu ekologické praktikum směřujeme výuku ještě specificky k:

- zkoumání změn probíhajících v přírodě
- odhalování příčin a následků různých dějů
- chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka
- kritickému myšlení a logickému uvažování
- získávání orientace v ekologických problémech a osvojování znalostí a dovedností, které vedou k jejich řešení
- rozvíjení a prohlubování zájmu o přírodu a lásky k ní

4.3.2.5.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Ekologické praktikum je realizováno jako povinně volitelný předmět určený pro osmý a devátý ročník základní školy. Probíhá 1 hodinu týdně v učebně přírodopisu nebo v určené kmenové třídě. Výuka může být vhodně doplněna vycházkami do okolí školy, resp. do přírody.

4.4 Školní družina

4.4.1 Provoz a organizace ve školní družině

Provozní doba ve školní družině:

Ranní družina 6.10 – 7.30

Hlavní provoz 11.14 – 16.10

Školní družina má dvě smíšená oddělení (1. – 5. ročník) a je součástí základní školy.

Kapacita činí 60 žáků.

Stravování probíhá ve školní jídelně, umístěné mimo budovu základní školy, kam odchází žáci společně s vychovatelkami, s kterými si volí obědy. Odhlašování obědů v nepřítomnosti dětí si zajišťují rodiče.

4.4.2 Formy činností a časový plán

Naše školní družina zajišťuje pravidelnou výchovně vzdělávací činnost, která je dána týdenní skladbou zaměstnání (organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru).

V průběhu dne školní družina nabízí spontánní i odpočinkové aktivity v odděleních

i při pobytu venku.

Dále máme příležitostné činnosti. To jsou akce obou oddělení současně (besídky, soutěže, výstavky apod.). Akce jsou předem naplánované a uvedené v celoročním plánu základní školy.

4.4.3 Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici dvě třídy vybavené standardním nábytkem, pomůckami, stolními hrami, stavebnicemi, časopisy a knihami. Součástí je i televizor,

video, DVD, počítače a odpočinkový koutek s kobercem. Je zde i dostatek nástěnek a magnetických tabulí pro výrobu a výstavu dětských prací.

Výzdoba prostor je mobilní, žáci se na ní podílejí.

K pobytu venku využívá školní družina prostor před základní školou, hřiště na sídlišti, dětský koutek a fotbalové hřiště v Klopotech.

4.4.4 Ekonomické podmínky

Za pobyt dítěte ve školní družině se platí. Úplata, vybírána dvakrát ročně vychovatelkami, činí 90,- na měsíc. Vybraná částka se odevzdává v kanceláři školy a je použita na provozní náklady školy (voda, teplo, elektřina apod.)

4.4.5 Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují dvě plně kvalifikované vychovatelky. Svě odborné vzdělání si průběžně doplňují samostudiem a účastí na akreditovaných seminářích.

4.4.6 Podmínky přijímání uchazečů

Přijímání a odhlašování žáků školní družiny probíhá formou standardizovaných zápisních lístků a tiskopisů o ukončení docházky.

Spolupráce s rodiči probíhá písemnou formou a telefonicky.

4.4.7 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními výchovně vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžně individuální pozornost při vhodném začleňování do volnočasových aktivit – týká se zdravotně znevýhodněných dětí, dětí ze slabých sociálních skupin apod.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabídne školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu.

4.4.8 Podmínky BOZP a ochrany zdraví

Zdravé prostředí zajišťují vlastní vybavené prostory – odpovídající světlo, teplo, čistota, větrání apod.

Hygienické a bezpečné působení školní družiny zajišťujeme vhodnou strukturou režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané skladbou zaměstnání.

Vytváříme pohodové prostředí a dbáme na potřeby jedinců a jeho osobní problémy, případné problémy okamžitě řešíme s rodiči.

Staráme se o vhodný stravovací a pitný režim.

Dbáme na bezpečné prostředí a pomůcky, ochranu žáků před úrazy, dostupnost prostředků první pomoci.

Všichni žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s veškerým zařízením a pomůckami,
k dodržování hygienických návyků.
Každoročně jsou poučeni o dodržování bezpečnosti při činnostech v budově školy, přilehlých prostorách i pobytu venku.

4.4.9 Cíle a zásady naší školní družiny

- snažit se, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný, vhodné klima
- podporovat citlivé vztahy k lidem, přírodě
- rozvíjet pohybové schopnosti dětí a učit je chránit si své zdraví
- vést ke schopnosti spolupráce a respektování druhého
- rozvíjet schopnosti, dovednosti, tvořivost a estetické vnímání při zájmových činnostech
- zájmové vzdělávání probíhá formou zájmových, spontánních činností, odpočinku a relaxace, výchovou hrou, učením a individuální prací
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací

4.4.10 Vnitřní řád školní družiny

- o Provoz ve ŠD je od 6.10 do 7.30 a od 11.14 do 16.10.
- o Žáci docházejí do ŠD ihned po skončení vyučování. Paní učitelky odvádějí žáky do šaten a vychovatelky si je přebírají před budovou základní školy.
- o Při obědě dodržují žáci všechna pravidla společenského chování. Vyhrazené místo v jídelně uchovávají v čistotě a pořádku. Obědy si volí děti s vychovatelkami, odhlašování v době nepřítomnosti si zajišťují rodiče.
- o Děti ukládají své svršky a školní tašky na určená místa. Věci mají řádně označené.
- o Žák bez dovolení neopouští třídu ani budovu ZŠ.
- o Všichni se řídí pokyny vychovatelky, zacházejí se svěřenými věcmi a pomůckami opatrně, dbají na svou bezpečnost.
- o Úmyslné poškození majetku hradí rodiče žáka.
- o Docházka přihlášených žáků je povinná, nepřítomnost je třeba omluvit.
- o Uvolnění dítěte ze ŠD je možné pouze na základě písemné žádosti rodičů, výjimečně telefonicky.
- o Na prostranstvích před školou žák dodržuje čistotu a pořádek, neničí zařízení, sportovní pomůcky a hračky. V budově školy se žák chová tak, aby neohrozil sebe ani ostatní osoby, zejména dbá na bezpečnost při chůzi po schodech, Žákům se zakazuje lézt po zábradlí na schodišti a vyklánět se z oken. Žáci dbají na udržování pořádku na WC a v šatnách.
- o Žáci jsou průběžně poučováni o podmínkách bezpečnosti v prostorách základní školy i mimo ni.

4.4.11 Výchovně vzdělávací činnost školní družiny

Obě oddělení pracují podle týdenní skladby zaměstnání, která obsahuje činnost odpočinkovou, rekreační, společenskovední, společensky prospěšnou, sportovní, přírodovědnou, pracovní technickou a esteticko-výchovnou.

ODPOČINKOVÁ

- odpočinkové hry na koberci
- stolní a společenské hry
- vyprávění, předčítání
- poslech hudby, videoprogram, DVD
- počítačové hry
- práce s dětskými časopisy, knihami

REKREAČNÍ

- denní vycházky
- tvořivé konstruktivní a tematické hry
- řízené společenské hry ve ŠD a přírodě
- soutěže, kvízy, hádanky
- hry na dětském hřišti

PRACOVNĚ TECHNICKÁ

- práce s papírem, textilem (obkreslování, stříhání, vystřihování, lepení, šití, vyšívání, vytrhávání, proplétání, skládání)
- práce s přírodním materiálem (sběr, příprava, výroba)
- montážní a demontážní práce s polytechnickými stavebnicemi
- výroba drobných dárků

PŘÍRODOVĚDNÁ

- vycházky do přírody (porovnávání změn v přírodě, ptactva, zvěře)
- ochrana přírody, chování v lese
- péče o zvěř a ptactvo
- péče o pokojové rostliny
- porovnávání květin, stromů, keřů, ovoce, zeleniny, hub
- sběr přírodnin

SPOLEČENSKOVĚDNÍ

- seznamování s významnými budovami ve městě (vycházky, kvízy)
- lidové tradice – Velikonoce, Vánoce
- výstava pohlednic měst a obcí České republiky

ESTETICKOVÝCHOVNÁ

- kresba tužkou, tuší, křídou, pastelkami, voskovkami, fixy
- koláže
- malba vodovými a temperovými barvami
- poslech hudby

SPOLEČENSKY PROSPĚŠNÁ A SEBEOBSLUŽNÁ

- úklid svého pracovního místa
- dodržování pořádku ve všech prostorách
- péče o květiny

- výzdoba
- hodnocení činnosti a chování
- prezentace školní družiny formou tematických výstav

SPORTOVNÍ

- pohybové, míčové, závodivé hry
- vycházky do přírody s překonáváním překážek, terénní běhy
- turistické vycházky
- sezónní činnosti (sáňkování, bobování)
- dopravní výchova
- spontánní činnosti (švihadlo, gummy, talíře, obruče, lano)

4.4.12 Klíčové kompetence školní družiny

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Komunikativní kompetence
4. Sociální a interpersonální kompetence
5. Občanské kompetence
6. Kompetence k trávení volného času

5. Hodnocení a klasifikace žáka

5.1 Hodnocení a klasifikace žáka

5.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou

1. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí obdrží žák místo vysvědčení výpis z vysvědčení.
2. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací nebo slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a u slovního hodnocení na základě žádosti zákonných zástupců nezletilých žáků.
3. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.
4. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí.

5. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
6. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popř. znovu 9.ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.
7. Žák, který na daném stupni základní školy dosud neopakoval ročník a na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze 2 povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do 31.8. daného školního roku. Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.
8. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku.
9. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a z důvodů uvedených v žádosti.
10. Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka.
11. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
12. Klasifikační stupeň stanoví učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
13. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálnímu schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě aritmetického průměru.
14. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)

- případně kdykoli na požádání zákonných zástupců žáka

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně, a to prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

15. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
16. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
17. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
18. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
19. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
 - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu

5.1.2 Zásady a pravidla pro hodnocení žáků

1. Hodnocení formulujeme pozitivně, zaměřujeme se především na pokrok žáků.
2. Žák musí předem znát cíle vzdělávání a kritéria hodnocení.
3. Sebehodnocení považujeme za nedílnou součást hodnocení.
4. Znamky ze čtvrtletních písemných prací nerozhodují o výsledné známce za klasifikační období.
5. Skupinovou práci nehodnotíme známkou, známku získává žák pouze za individuální výkon. Vedeme žáky více k hodnocení postupů, které použili.
6. Za koordinaci písemných prací je ve své třídě zodpovědný třídní učitel. V jednom dni nesmí žáci psát více než jednu písemnou práci delší než 25 minut. Všechny písemné práce oznamujeme žákům předem.
7. O studijních výsledcích a chování žáka rodiče informujeme na předem vypsanych rodičovských schůzkách a individuálních konzultacích, v případě potřeby na mimořádně domluvených konzultacích. O závažných problémech podáváme informace rodičům bezprostředně telefonicky.
8. Do známky se nezahrnuje hodnocení žákova chování.
9. Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo.

5.1.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků (autoevaluaci)

1. Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitu hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce. Všechny projevy

autoevaluace jsou směřovány ne k hodnocení osobnosti žáka, ale jeho výkonu a pokroku.

Škola může nabídnout vedle možnosti srovnávacích objektivizovaných testů, které jsou jednoznačně formami vnější srovnávací evaluace, také možnost využívání softwarových produktů, které umožní bez jakéhokoli zásahu pedagoga ověření stupně dosažených znalostí, dovedností (testy hlavně při výuce v učebně výpočetní techniky).

2. Žák by měl být veden k tomu, aby byl schopen posoudit úroveň následujících kompetencí (vč. kompetencí sociálních):
 - schopnost přímé aplikace získaných kompetencí v praxi
 - schopnost orientace se v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností
 - schopnost prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu
 - schopnost samostatné prezentace svých znalostí formou otevřených mluvních cvičení, psaných textů ve formě úvah, zamyšlení se...
 - schopnost výběru – pochopení významu jednotlivých částí rozsáhlejších testovacích souborů, selekce nepodstatných částí a schopnost řešení dominantních částí úloh
 - schopnost změny své sociální role v kolektivu vrstevníků
 - schopnost využívání mezipředmětových vazeb
 - schopnost aplikovat etické principy v praxi
 - schopnost pochopení rovnováhy práv a povinností
 - pochopení své role v kolektivu

Využívá se hlavně vlastní zhodnocení práce v hodině, na projektech, vlastní závěrečné vysvědčení, slovní zhodnocení okamžitého výkonu, vlastní klasifikace svého výkonu, hodnocení podílu na práci ve skupině, kooperace ve skupině.

3. K autoevaluaci pokroku ve výsledcích výchovy a vzdělávání žáků je využíváno též žákovské portfolio. V první fázi se v něm soustřeďuje veškerý materiál pro hodnocení, na konci každého pololetí žák s dopomocí učitele třídí uložené práce a vytváří portfolio výstupní. Ve spolupráci s učitelem se snaží o posouzení svého pokroku. Portfolio tak vypovídá i o tom, jak učitel uměl své žáky naučit reflektovat jejich vlastní práci.
4. Portfolio je využíváno pro informovanost rodičů o práci žáka, průběžně na třídních schůzkách a konzultačních hodinách je k nahlédnutí, k diskusi žáka a rodiče nad portfoliem jej odnáší 2x ročně domů, zpětnou evaluaci může žákovi napsat i rodič.
5. Na 2. stupni se portfolio vytváří soustředěním hodnotícího materiálu od všech vyučujících na konci každého pololetí. Do této doby jsou všechny výstupní materiály sloužící pro hodnocení žáka uloženy u příslušných vyučujících.

5.1.4 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace jednotlivých předmětů a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií, charakteristika a kriteria hodnocení prospěchu a chování při použití klasifikace

5.1.4.1 Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně
- b) pracoval(a)

5.1.4.2 Předměty s převahou teoretického zaměření

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky.

V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

5.1.4.3 Předměty s převahou výchovného, uměleckého a praktického zaměření

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného, uměleckého a praktického zaměření se hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví
- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech snaživý a aktivní. Plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Projevuje aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně snaživý a aktivní. Svoje osobní předpoklady plně nevyužívá, dokáže se rozvíjet v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev má jen menší nedostatky z hlediska požadavků. Žák dokáže aplikovat osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má menší zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně snaživý a aktivní. Nevyužívá dostatečně své osobní předpoklady, obtížně rozvíjí své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Dopouští se chyb, jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci

potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech velmi málo aktivní a snaživý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

5.1.5 Klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žákovi se v podstatě daří respektovat dohodnutá pravidla. Dodržuje bezpečnost při různých činnostech, chrání si svoje zdraví i zdraví ostatních, šetrně zachází s pomůckami jemu svěřenými. Snaží se o toleranci, pochopení a dodržování vzájemných mezilidských vztahů nejen ve škole, ale i na veřejnosti.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák porušuje dohodnutá pravidla stanovená školním řádem, svým chováním často ohrožuje ostatní, nedbá o šetrné zacházení se školním a cizím majetkem, porušuje bezpečnostní pokyny. Jeho vystupování ve škole a na veřejnosti neodpovídá zásadám dobrých mezilidských vztahů (pokusy o podvádění, ubližování druhým, nevhodné či vulgární chování...).

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák nedodržuje stanovená pravidla, úmyslně ničí cizí a školní majetek, vůbec nerespektuje pokyny k ochraně zdraví při různých činnostech. Svým chováním ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních spolužáků.

5.1.6 Výchovná opatření

Pochvala

Třídní učitel může udělit za výrazný projev školní iniciativy, déletrvající úspěšnou práci, apod. pochvalu nebo ocenění.

Ředitel školy může za projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo dlouhodobou úspěšnou práci udělit ocenění nebo pochvalu.

Napomenutí třídního učitele

Za jednotlivé a méně závažné porušování školního řádu a dohodnutých pravidel, např. za neplnění povinností a časté zapomínání, nedodržování bezpečnostních pravidel, braní

a ničení cizího nebo školního majetku, nevhodné chování ve škole může být žákovi uděleno napomenutí třídního učitele.

Důtka třídního učitele

Za opakované méně závažné porušování stanovených pravidel a pokynů vztahujících se k bezpečnosti, chování žáků a plnění povinností dle ŠŘ může být žákovi udělena důtka třídního učitele.

Důtka ředitele školy

Za závažné a úmyslné porušování ŠŘ, úmyslné braní a ničení cizích věcí, pokus o podvádění, úmyslné ubližování a ohrožování zdraví ostatních může být udělena důtka ředitele školy, a to na základě projednání v pedagogické radě.

5.1.7 Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka.
2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

5.1.8 Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 - výborný	ovládá bezpečně
2 - chvalitebný	ovládá
3 - dobrý	v podstatě ovládá
4 - dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 - výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 - chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 - dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 - dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 - výborný	výstižné a poměrně přesné
2 - chvalitebný	celkem výstižné
3 - dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 - dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 - výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 - chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 - dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 - dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 - výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 - chvalitebný	učí se svědomitě
3 - dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 - dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 - velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

5.1.9 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- **sledováním a analýzou průběžné práce žáka** (jeho přístupu k práci, snahy, samostatnosti a tvořivosti, kvality výsledků jednotlivých dílčích činností, sebehodnocení v jednotlivých etapách, uplatňování získávaných dovedností a schopností, respektování dohodnutých pravidel a kritérií ...)
- **různými druhy testů a zkoušek** (kontrola dílčích a výsledných výstupů pomocí ústních, praktických i písemných zkoušek, didaktickými testy ...)

- **sledováním průběžných výkonů** (uplatnění získaných poznatků a dovedností v praxi, individuální pokrok žáka)
- **sledováním připravenosti a plnění daných úkolů a povinností** (sledování plnění povinností, připravenosti do výuky, dodržování dohodnutých pravidel ...)
- **konzultacemi s ostatními učiteli, pracovníky specializovaných pracovišť** (zdravotnických a pedagogicko-psychologických zařízení)
- **rozhovory se žákem a zákonnými zástupci**

5.1.10 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků

Žáci mají právo na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. Speciální vzdělávací potřeby žáků zjišťuje školské poradenské zařízení (PPP).

Způsob hodnocení žáka je součástí individuálního plánu dítěte, který vzniká za spolupráce vyučujícího, případně i poradenského zařízení, na základě žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka.

Individuální plán může být podle potřeby sestaven i pro žáka dlouhodobě nemocného.

5.1.11 Cíle základního vzdělání

- osvojit si strategii učení
- tvořivě myslet
- všestranně a účinně komunikovat
- spolupracovat a respektovat práci svou i druhých
- projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost
- uplatňovat svá práva a naplňovat své povinnosti
- projevovat pozitivní city, vnímavost k lidem, svému prostředí a k přírodě
- rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- rozhodovat o vlastní životní a profesní orientaci